

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV EKONOMIKY

INSTITUTE OF ECONOMICS

NÁVRH NA ZLEPŠENÍ SYSTÉMU VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK U PODNIKATELE

PROPOSALS TO IMPROVE DEBT COLLECTION IN A BUSINESS ENTITY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Věra Horská

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Mgr. Helena Musilová

BRNO 2021

Zadání bakalářské práce

Ústav:	Ústav ekonomiky
Studentka:	Věra Horská
Studijní program:	Ekonomika podniku
Studijní obor:	bez specializace
Vedoucí práce:	Mgr. Helena Musilová
Akademický rok:	2020/21

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Návrh na zlepšení systému vymáhání pohledávek u podnikatele

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod

Cíle práce, metody a postupy zpracování

Teoretická východiska práce: Zajištění a vymáhání pohledávek z právního, daňového a ekonomického hlediska

Analýza současného stavu (problému) z právního, daňového a ekonomického hlediska

Vlastní návrhy řešení včetně jejich ekonomického zhodnocení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Studentka provede podrobnou analýzu řešeného problému v oblasti pohledávek, a to jak z hlediska právních předpisů, tak i z hlediska ekonomického zhodnocení. Na základě rešerše odborné literatury obsažené v teoretické části práce navrhne studentka vhodná řešení problému. V návrzích zhodnotí jejich ekonomickou náročnost, klady a zápory a realizovatelnost v praxi. Ve všech částech bakalářské práce, tj. jak v části teoretické, tak i v části analytické a návrhové, se studentka bude věnovat problému komplexně, s využitím znalostí získaných během studia, se zaměřením na profilové předměty studijního oboru. Studentka se bude věnovat vedle právních aspektů řešeného problému rovněž problematice daní a ekonomickým ukazatelům relevantním pro řešený problém.

Základní literární prameny:

JIRSA, J. a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1. 4. 2014: Kniha II. Praha: Havlíček Brain Team, 2014. ISBN 978-80-87109-46-5.

JIRSA, J. a kol. Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1. 4. 2014: Kniha V. Praha: Havlíček Brain Team, 2014. ISBN 978-80-87109-50-2.

KINDL, M. Zajištění a utvrzení dluhů. Praha: C.H. Beck, 2016. ISBN 978-80-7400-291-5.

NOVOTNÝ, P., M. NOVOTNÁ, P. BUDÍKOVÁ, J. IVIČIČOVÁ, K. KEDROŇOVÁ, I. ŠTROSOVÁ a M. ŠTÝSOVÁ. Smluvní právo. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0609-7.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2020/21

V Brně dne 28.2.2021

L. S.

prof. Ing. Tomáš Meluzín, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá problematikou zajištění a vymáhání pohledávek. Je rozdělena na několik částí. Teoretická část, charakterizuje pohledávky z právního, účetního, daňového a ekonomického hlediska. Analytická část se skládá z analýzy aktuálního způsobu zajištění a vymáhání pohledávek podnikatele. Závěr práce obsahuje návrhy na zlepšení vymáhání pohledávek a ekonomické zhodnocení návrhů.

Klíčová slova

Pohledávky, závazek, věřitel, dlužník, zajištění pohledávek, vymáhání pohledávek

Abstract

The bachelor thesis deals with the issue of securing and collecting debts. The thesis is divided into several parts. The theoretical part describes debts in legal, accounting, tax and economic aspect. The analytical part analyses current state of securing and collecting debts. The conclusion of the thesis contains a proposal of improved system of securing and collecting debts of the entrepreneur and an economic evaluation of the proposal.

Key words

Debt, commitment, creditor, debtor, securing debts, debt collection

Bibliografická citace

HORSKÁ, Věra. *Návrh na zlepšení systému vymáhání pohledávek u podnikatele* [online]. Brno, 2021 [cit. 2021-05-23]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/135403>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav ekonomiky. Vedoucí práce Helena Musilová.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská je práce je původní a zpracovala jsem jí samostatně.

Prohlašuji, že citace pramenů je úplná, a že jsem neporušila autorská práva (ve znění zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským)

V Brně dne 23. května 2020

.....

podpis autora

Poděkování

Děkuji Mgr. Heleně Musilové za odborné vedení bakalářské práce a cenné rady. Dále bych chtěla poděkovat jednateři a všem zaměstnancům firmy XXX, s r. o., za poskytnutí informací a věnování času pro potřeby mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD	11
CÍL PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ.....	12
1 TEORETICKÉ VÝCHODISKA PRÁCE: ZAJIŠTĚNÍ A VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK Z PRÁVNÍHO, DAŇOVÉHO A EKONOMICKÉHO HLEDISKA	14
1.1 Právní hledisko pohledávek	14
1.2 Problémové pohledávky.....	14
1.3 Předcházení vzniku problémových pohledávek.....	15
1.4 Zánik pohledávek.....	15
1.5 Možnosti zajištění pohledávky	16
1.5.1 Ručení.....	16
1.5.2 Zajišťovací převod práva.....	16
1.5.3 Finanční záruka	17
1.5.4 Výhrada vlastnického práva	17
1.6 Možnosti utvrzení pohledávky.....	17
1.6.1 Smluvní pokuta.....	17
1.6.2 Uznání dluhu	18
1.7 Vymáhání pohledávek	18
1.7.1 Mimosoudní cestou	19
1.7.2 Soudní cestou.....	21
1.8 Účetní hledisko pohledávek.....	23
1.8.1 Charakteristika pohledávek z účetního pohledu.....	23
1.8.2 Ocenění pohledávek	23
1.8.3 Členění pohledávek	24
1.8.4 Účtování pohledávek	24
1.8.5 Odpis pohledávek	25

1.9	Ekonomické hledisko pohledávek	25
1.9.1	Poměrové ukazatele	26
1.10	Shrnutí teoretické části	31
2	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU (PROBLÉMU), Z PRÁVNÍHO, DAŇOVÉHO A EKONOMICKÉHO HLEDISKA	32
2.1	Nemožnost zpracovat analýzu za rok 2020	32
2.2	Charakteristika společnosti	32
2.3	Organizační struktura	33
2.4	Evidence pohledávek	33
2.5	Uzavírání smluv	33
2.6	Zajištění pohledávek	34
2.7	Předcházení vzniku problémových pohledávek	34
2.8	Opravné položky k pohledávkám	35
2.9	Odpis pohledávek	35
2.10	Vymáhání pohledávek	35
2.11	Pohledávky po termínu splatnosti	36
2.12	Ekonomické aspekty	36
2.12.1	Vertikální analýza aktiv	37
2.12.2	Analýza likvidity	38
2.12.3	Analýza aktivity	41
2.12.4	Ukazatele zadluženosti	44
2.13	Shrnutí analýzy problému a současné situace	45
3	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ VČETNĚ JEJICH EKONOMICKÉHO ZHODNOCENÍ	47
3.1	Nedostatečné povědomí o obchodních partnerovi	47
3.2	Informační systémy	47
3.3	Zajištění pohledávek	49

3.3.1	Platba záloh	50
3.3.2	Výhrada vlastnického práva	50
3.3.3	Ručení	50
3.4	Utvrzení pohledávek	51
3.4.1	Skonto ceny	51
3.4.2	Uznání dluhu	51
3.5	Vymáhání pohledávek	52
3.5.1	Vymáhání inkasní agenturou	53
3.5.2	Vymáhání ve zkráceném civilní řízení	53
3.6	Účetní, daňové a ekonomické hledisko	55
3.7	Zhodnocení návrhů podnikatelem	55
ZÁVĚR		57
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		58
SEZNAM POUŽITÝCH VZORCŮ		61
SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK		62
SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ		63

ÚVOD

Bakalářská práce se bude zabývat problematikou zajištění a vymáhání pohledávek. Bude vysvětlena z právního, ekonomického, účetního a daňového hlediska. Jedná se o velmi aktuální problém, se kterým se setkává velké množství podnikatelů.

V teoretické části budou rozebrány základní pojmy související s problematikou vymáhání z právního hlediska. Kdy vzniká, nebo naopak zaniká pohledávka. Jak jde problematické pohledávce předejít a jak jí zajistit. Bude objasněna také z ekonomického, daňového a účetního aspektu. Budou charakterizovány ekonomické ukazatele, za pomoci, kterých lze provést analýzu pohledávek. Bude vysvětleno, jakým způsobem jsou pohledávky oceňovány, kdy a jakým způsobem dochází k tvorbě opravných položek a odpisu. V teoretické části budou vymezeny postupy při vymáhání pohledávek mimosoudní či soudní cestou.

V analytické části budou základní informace o analyzovaném podnikateli. Bude provedena analýza týkající se problematických pohledávek. Hodnota problematických pohledávek podnikatelského subjektu nedosahuje výše, která by představovala hrozbu pro podnikatelskou činnost. Navržením vhodnějšího systému vymáhání pohledávek, efektivním zajištěním a utvrzením pohledávek může mít podnikatel k dispozici více finančních prostředků, které mu umožní investovat do vylepšení podnikání.

V závěrečné části bude předložen návrh, který by měl přispět k lepšímu systému předcházení a utvrzení, případně následným vymáháním pohledávek.

CÍL PRÁCE, METODY A POSTUPY ZPRACOVÁNÍ

Cílem bakalářské práce je ve spolupráci s nejmenovanou obchodní společností XXX, s r. o. předložení návrhů zlepšení systému vymáhání pohledávek. Bude zpracována analýza společnosti za roky 2017 až 2019. Úkolem bude popsat současný způsob zajištění a vymáhání. Na základě provedené analýzy budou předloženy návrhy zlepšení systému zajištění a vymáhání pohledávek.

Byla oslovena česká obchodní společnost podnikající téměř 10 let v oblasti stavebního průmyslu. Navzdory stabilnímu zázemí a zkušenostem se obchodní společnost potýká s problémovými pohledávkami. Na správu a vymáhání těchto pohledávek je nucena vynakládat prostředky, které by mohl použít v jiných oblastech společnosti. Prostředky by mohly být použity na investice.

Byly stanoveny následující dílčí cíle:

- na základě odborné literatury zpracovat teoretickou část, ve které se bude vysvětlena základní problematika týkající se pohledávek,
- v analytické části zpracovat analýzu, která bude provedena na základě účetních výkazů a informací od společnosti. Z interních dokumentů věřitele a jeho sdělení budou získány informace o vzniku problémových pohledávek, zajištění a vymáhání pohledávek věřitele,
- s pomocí získaných znalostí z teoretické části a provedené analýzy zpracovat návrhy pro zlepšení systému vymáhání pohledávek,
- zhodnotit realizovatelnost zpracovaných návrhů v praxi a předložit věřiteli.

Věřitel poskytne základní informace o subjektu a problémech s pohledávkami, jejich zajištěním. Budou vyhledány právní předpisy a odborná literatura týkající se daného problému. Na základě vhodně zvolené literatury proběhne zpracování teoretické části bakalářské práce. Aby bylo možno zpracovat analytickou část, proběhne komunikace se zaměstnanci. Získané interní dokumenty společnosti budou použity při analýze současných způsobu zajištění a vymáhání pohledávek. Následně po zpracování analytické části budou předloženy návrhy na tvorbu efektivnějšího systému vymáhání pohledávek. Tyto návrhy ekonomicky zhodnoceny a předloženy věřiteli.

Bakalářská práce bude vytvořena za pomoci řešerše odborné literatury. Nejvíce zastoupená bude metoda řešerší, která se objevuje v teoretické části. V analytické části je využita

analýza. V návrzích, kde budou použita teoretická východiska práce a výsledky analýzy řešeného problému věřitele, je použita syntéza (Široký, 2011, s. 30-33). Pro analýzu budou využity také rozhovory s příslušnými pracovníky podnikatelského subjektu.

1 TEORETICKÉ VÝCHODISKA PRÁCE: ZAJIŠTĚNÍ A VYMÁHÁNÍ POHLEDÁVEK Z PRÁVNÍHO, DAŇOVÉHO A EKONOMICKÉHO HLEDISKA

V teoretické části bakalářské práce budou objasněny pohledávky z právního, ekonomického a daňového hlediska. Bude se zabývat vymezením základních pojmů souvisejících s pohledávkami, které jsou důležité pro pochopení problematiky jich se týkající. Bude vysvětlen vznik a zánik pohledávek. Teoretická část nám upřesní členění pohledávek a možnosti při jejich vymáhání.

1.1 Právní hledisko pohledávek

Pojem pohledávky představuje věřitelovo právo na určité plnění dluhu. Toto plnění vzniká ze závazkové vztahu (Mařík, 2018, s. 413).

Dle §1721 OZ vznikem závazku vzniká věřiteli právo vůči dlužníkovi na uhrazení plnění. Dlužník je povinen toto plnění uhradit (Občanský zákoník, §1721).

Z ustanovení §1723 OZ závazek vzniká na základě smlouvy, protiprávního činu nebo také jiné právní skutečnosti, která je k tomuto způsobilá podle právních nařízení. Nejčastějším vznikem bývá smlouva uzavřená mezi věřitelem a dlužníkem (Občanský zákoník, § 1723), (Pelikán, 2017, s.23).

1.2 Problémové pohledávky

Problémovými jsou nazývané pohledávky, u kterých si věřitel není jistý, že dojde k jejich úhradě. Pro věřitele představují riziko ušlého zisku. S jejich řešením, správou a následným vymáháním jsou spojeny další náklady (Perthen, 2015, s. 8).

Jsou rozdělovány na základě míry rizika úhrady. Dělí se na nestandardní, pochybné a ztrátové. Pokud se jedná o ztrátové pohledávky, jejich pravděpodobnost úhrady je pouze minimální či vůbec žádná. U pochybných pohledávek se nachází nízká pravděpodobnost úhrady. Nestandardní pohledávky jsou považovány za ty, u kterých se nachází vysoká pravděpodobnost případné částečné úhrady (Perthen, 2015, s. 7, 8).

Vzniku problematických pohledávek by se měl věřitel snažit předcházet. Předcházení by mělo probíhat pomocí hodnocení dlužníků. Hodnocení by mělo být součástí systému správy věřitele (Perthen, 2015, s. 9).

1.3 Předcházení vzniku problémových pohledávek

K důležitým informacím, které jsou potřebné pro hodnocení dlužníka se lze dostat přes různé informační registry a rejstříky. Jsou dostupnými také od dlužníka. Je však velmi důležité a nutné ověřování těchto informací i z jiných zdrojů. Ověřování lze provádět například přes Obchodní rejstřík, Živnostenský rejstřík, Administrativní registr ekonomických subjektů (ARES), Centrální evidenci exekucí nebo také přes Insolvenční rejstřík (Perthen, 2015, s.10).

1.4 Zánik pohledávek

Zánik pohledávky nastává různými způsoby. Úprava je obsažena v § 1908 - § 2009 OZ. O zánik pohledávky se jedná, pokud jde o splnění, dohodu, splnutí, odpuštění dluhu, výpověď, odstoupení od smlouvy, započítání, odstupné, nemožnost plnění, smrt dlužníka nebo věřitele (Zákon č. 89/2012 Sb.), (Občanská zákoník, § 1908 - § 2009).

V případě splnění pohledávky věřitel obdržel a přijal plnění od dlužníka (Novotný, 2017, s. 83).

Pokud mezi věřitelem a dlužníkem dojde k dohodě o zrušení závazku bez vzniku nového, jedná se o zánik pohledávky dohodou (Novotný, 2017, s. 95).

V případě splnutí práva a povinnosti jedné osoby pohledávka zaniká. Splnutím pohledávka zaniká v případě, že se dlužník stává dědicem svého věřitele. Ke splnutí může dojít také při fúzích právnických osob (Novotný, 2017, s. 97).

V případě, že dlužníka věřitel vůči sobě vlastní vzájemné pohledávky jedná se o zánik pohledávky započítáním. Dochází k němu také jednostranným jednáním smluvní strany (Novotný, 2017, s. 95).

Pro případ, že se jedna strana rozhodne smlouvu ukončit, může být ve smlouvě dohodnutá částka, která bude nazvána odstupným. K zániku pohledávky dojde úhradou odstupného (Novotný, 2017, s. 96, 97).

V případě, že dojde k smrti dlužníka, pohledávka zaniká pokud měla být uhrazena právě tímto dlužníkem. (Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník, §2009(1)).

1.5 Možnosti zajištění pohledávky

Smyslem zajištění pohledávek je, že věřiteli poskytuje podstatně vyšší stupeň pravděpodobnosti uspokojení jeho pohledávky. Zajišťovací prostředky plní především funkci uhrazovací. Pokud nejde jinak, umožňují věřiteli uspokojit pohledávku ze zajištění. Pro dlužníka plní funkci motivační. Motivují ho k splnění dluhu. V případě, že tak neučiní, jeho právní pozice bude oslabena (Kindl, 2016, s. 55).

U zajištění pohledávky se jedná o zabezpečení s vědomím, že pohledávka bude skutečně uspokojena (Kindl, 2016, s. 55). O zajištění dluhu se jedná tehdy, pokud se vylepšuje věřitelova kreditní pozice. Tedy jde-li o prostředky, které věřitele chrání před neochotou plnit svůj dluh, ale hlavně také před případnou neschopností splnění dluhu (Kindl, 2016, s. 57).

1.5.1 Ručení

Ručení patří k zajišťovacím institutům, o kterých se dá říct, že jsou používány už odedávna. (Kindl, 2016, s. 297) O ručení se jedná v případě, pokud věřitel přijal prohlášení od třetí osoby. V prohlášení je uváděno, že v případě nesplnění dluhu dlužníkem, zaplatí plnění pohledávky za dlužníka třetí osoba, která vydala prohlášení. Věřitel si může vybrat, zda prohlášení ručitele přijme, či nikoliv. Prohlášení je přijato pouze pokud je v písemné podobě. (Kindl, 2016, s. 301), (Šíma, 2015, s. 140). Zajištění pohledávky lze také docílit tak, že třetí osoba poskytne majetkovou jistotu ve prospěch věřitele (Kindl, 2016, s. 300). Ručitel nemůže být více zavázán než dlužník (Kindl, 2016, s. 299).

Jedna pohledávky může být ručena jedním nebo více ručiteli, v plné hodnotě či z části (Šíma, 2015, s. 140). Uspokojení pohledávky věřitele lze dosáhnout z celého majetku ručitele. Za zánik ručení je považováno splnění dluhu (Šíma, 2015, s. 140, 141).

1.5.2 Zajišťovací převod práva

Lze uzavřít smlouvu mezi věřitelem a dlužníkem. V rámci této smlouvy převádí dlužník své určité majetkové právo na věřitele. Ve smlouvě se nachází tzv. rozvazovací podmínka, kterou je věřitel vázán převést právo zpět na dlužníka po splnění zajištěného závazku.

Pokud dojde k převedení majetkového práva na věřitele nabývá určitá práva k zacházení s majetkem. V případě nesplnění závazku může být předmět prodán. Po omezenou dobu může být předmět využíván věřitelem jako vlastní zástava, půjčka třetí osobě apod. (Mařík, 2018, s. 422).

1.5.3 Finanční záruka

Finanční záruka vzniká písemným prohlášením výstavce v záruční listině. Výstavce zde prohlašuje, že podle této záruční listiny uspokojí věřitele, pokud dlužník nesplní svůj dluh, anebo nesplní podmínky, které jsou v této listině uvedeny. Na první pohled je finanční záruka velmi podobná ručení. Ve skutečnosti jsou mezi těmito instituty velmi zásadní rozdíly (Kindl, 2016, s. 325).

1.5.4 Výhrada vlastnického práva

Úprava výhrady vlastnického práva se nachází v OZ §2132 - 2134. Je sjednávána v kupní smlouvě. Vlastníkem se dlužník stává až v okamžiku zaplacení plné hodnoty pohledávky (Občanský zákoník, § 2132-2134).

1.6 Možnosti utvrzení pohledávky

Utvrzením pohledávky je vylepšováno věřitelovo postavení. K vylepšení dochází v hmotněprávní i procesní pozici (Kindl, 2016, s. 55). Toto posílení věřitelovi pozice však nijak nezajišťuje, že daný dluh bude splněn. Utvrzením dluhu není věřiteli zajištěn tzv. náhradní dlužník, ani mu není umožněno uspokojit pohledávku z určité vyčleněné věci (Kindl, 2016, s. 407).

Motivační působení utvrzení dluhu je charakterizováno tak, že v případě, kdy byla stranami sjednána smluvní pokuta, hrozí dlužníkovi v případě nesplnění podmínek majetková sankce. Utvrzení dluhu může být učiněno výhradně dlužníkem (Kindl, 2016, s. 408).

1.6.1 Smluvní pokuta

Smluvní pokuta může být sjednána pouze mezi věřitelem a dlužníkem. Účelem stanovení smluvní pokuty je donutit dlužníka plnit své povinnosti, pod pohrůžkou majetkové sankce (Kindl, 2016, s. 496). Smluvní pokutou je dlužník motivován k plnění smluvních

povinností. Pokud by mělo jít o smluvní pokutu v souladu s dobrými mravy, měla by být přiměřená všem svým funkcím. Mezi funkce smluvní pokuty patří funkce preventivní, uhrazovací a také sankční. Výše ujednané smluvní pokuty může převyšovat skutečně vzniklou škodu. Mělo by se však jednat o přiměřenou výši (Kindl, 2016, s. 434).

Splatit smluvní pokutu je dlužník povinen i v případě, kdy věřiteli nevznikla žádná škoda. Může však být ujednána pouze pro porušení některé se smluvních povinností. Dohoda o smluvní pokutě může být provedena pouze mezi dlužníkem a věřitelem (Kindl, 2016, s. 496).

1.6.2 Uznání dluhu

Uznání dluhu může provést pouze dlužník sám. Jedná se o institut, který věřiteli z ekonomického hlediska nic nepřináší. Následně po uznání dluhu dlužníkem, věřitel nenabývá jistot, že bude jeho pohledávka uspokojena. Neprobíhá k uspokojení v rámci částečného plnění. Nenachází žádný majetek, který by byl vyčleněn za účelem věřitelova uspokojení pohledávky. Uspokojení ve formě tzv. náhradního dlužníka není možné (Kindl, 2016, s. 470).

Utvrzení dluhu slouží výraznému posílení práva věřitele. Samo o sobě však nijak nezabezpečuje, že bude dluh uhrazen. Posiluje právo věřitele pouze v oblasti promlčení. Stanoví v jeho prospěch výhodnou právní domněnku o existenci dluhu. Tato domněnka je ovšem konstruována jako vyvratitelná, lze ji vyvrátit důkazem opaku (Kindl, 2016, s. 470, 471).

Přestože se jedná o právní domněnku vyvratitelnou, stále je postavení věřitele silnější než v případě neexistence takové domněnky. Jedná se totiž o institut, jehož podstatou je právě založení právní domněnky existence dluhu v době jeho znání (Kindl, 2016, s. 471).

Při splnění dlužné částky musí věřitel, který obdržel prohlášení o uznání dluhu či jiný dlužní úpis, tento dokument vrátit. V případě částečného splnění na něm musí vyznačit, že bylo splněno z části (Kindl, 2016, s. 471).

1.7 Vymáhání pohledávek

Pokud věřitel vlastníkem pohledávky, tedy fyzická osoba, může s ní být zacházeno podle jeho uvážení. Může dojít i k rozhodnutí pohledávku nevymáhat. V případě právnické osoby, kdy za věřitele jedná manažer (jednatel), musí dojít k uplatňování a vymáhání

pohledávky. Nemůže být rozhodnuto pohledávku nevymáhat. Musí být zváženy další důsledky nesplacených faktur. Může dojít ke způsobení škody právnické osoby (Šilhán, 2015, s. 173).

Právním řádem je věřiteli poskytováno několik možností vymáhání pohledávek. Každá z možností vlastní pozitiva a negativa. Správný výběr k dané situaci je velmi důležitý. Věřitel se může rozhodovat např. podle efektivnosti vymáhání, rychlosti a nákladů, které dopadají na věřitele. Pro možné žalování a vymáhání pohledávky důležité, aby se jednalo o existující pohledávku. Za důležité zhodnocení pohledávky je považováno nejen zhodnocení z právního hlediska, ale také je důležité posoudit otázku ekonomičnosti a reálné vymahatelnosti dlužníka (Šilhán, 2015, s. 174).

1.7.1 Mimosoudní cestou

Vymáhání soudní cestou znamená využití alternativních způsobů uplatňování a vymáhání pohledávek. Mezi takové způsoby jsou řazeny např. mediace, expertíza, negociace, mini-trial, med-arb, ale také cese, započtení a vymáhací agentura. Věřitelem by mělo být zváženo, zda k vymáhání pohledávek neexistuje cesta, která by byla pro věřitele výhodnější (Šilhán, 2015, s. 175).

1.7.1.1 Vymáhací agentury

Vymáhací agentura poskytuje služby, kdy prověří a monitoruje dlužníky. Dalšími službami je následné zasilání upomínek a zajištění vymáhání, které probíhá prostřednictvím advokátů nebo exekutorů. Věřitel si vybírá vymáhací agentury podle několika hledisek. Mezi takové patří např. cena poskytovaných služeb (Perthen, 2025, s. 33).

Externí vymáhání pomocí agentur je v porovnání s interním nákladnější, pokud se věřitel potýká s nižším počtem dlužníků. S zvyšujícím se počtem dlužníků se náklady externího a interního vymáhání se postupně vyrovnávají. Dochází zde k tomu, že externí vymáhání začne být efektivnějším. Za výhodou externího vymáhání je považována především úspora času. Případným vymáháním pohledávek nemusí být zaneprázdněny určité oddělení podniky, které by se jím zabývaly. Za nevýhodu bývá považována méně pohotová komunikace probíhající mezi vymáhací agenturou a dlužníkem (Perthen, 2015, s.33).

1.7.1.2 Rozhodčí řízení

Rozhodčí řízení je upraveno § 14 zákona č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení. Vymáhání je provedeno nezávislými a nestrannými rozhodčími. Pro zahájení rozhodčího řízení je důležitá rozhodčí smlouva nebo doložka. S pomocí rozhodčí doložky mají rozhodčí právo rozhodovat v situacích případných sporů. Osobou rozhodčího se může stát pouze fyzická osoba a pro vykonávání funkce nepotřebuje žádnou specifickou kvalifikaci (Janků, 2015, s.19, 31, 40), (Zákon č. 216/1994 Sb.), (Perthen 2015, s.40).

Rozhodčí řízení je neveřejné a probíhá ústně. V případě, že ze stran nebylo rozhodnuto jinak. Na základě domluvy může dojít, že se řízení bude konat pouze na základě listin (Perthen 2015, s. 40).

Mezi stranami jsou předem dohodnutá pravidla, která se týkají hrazení nákladů spojovaných s rozhodčím řízením a náhradami nákladů stran. Výše poplatku bývá dohodnuta již v rozhodčí smlouvě či doložce (Perthen, 2015, s.40).

1.7.1.3 Faktoring

Dochází zde k prodeji pohledávek tzv. faktorovi. Je jím zpravidla banka nebo specializovaná instituce. Po prodeji se faktor stává reálným věřitelem pohledávky (Kalouda, 2019, s. 100).

Průběhu faktoringu:

1. Nákup proběhne před dobou splatnosti pohledávek
2. Může se jednat o jednotlivé pohledávky, všechny pohledávky, či objemově vymezený rozsah pohledávek
3. Faktor z hodnoty pohledávky sráží:
4. Úrok, od doby nákupu až do doby splatnosti
5. Režie
6. Pro případnou nedobytnost pohledávek rizikovou provizi
7. Další možné náklady
8. Faktur při splatnosti inkasuje pohledávku od dlužníka (Kalouda, 2019, s. 100, 101)

1.7.1.4 Forfaiting

Jedná se o zvláštní formu střednědobého a dlouhodobého úvěrování investic, která jsou nakupované v zahraničí. Horizont pohledávek je delší než jeden rok. V případě

forfaitingu hrozí riziko úrokových změn, které vyplývají z dlouhodobého charakteru pohledávek. Další rizikem je změna kurzů, ty se týkají hlavně pohledávek dlouhodobých. Dochází zde k prodražení celé operace. Důvodem je záruka třetí osoby ze strany dovozce. Třetími osobami bývají zpravidla banky (Kalouda, 2019, s. 101).

Probíhá následujícím způsobem:

1. Vývozce dodá investiční majetek na úvěr dovozci
2. Pohledávka je předána před lhůtou splatnosti forfaitrovi. Ten jí následně proplatí.
3. Forfaiter následně sráží úrok, režijní náklady, rizikovou přírůžku (Kalouda, 2019, s. 102).

1.7.2 Soudní cestou

V případě, že nedojde k uspokojení pohledávky dlužníkem dobrovolně, nabývá věřitel práva obrátit se na soud. Základní informace a údaje týkající se vymáhání pohledávek jsou obsaženy v OSŘ. V České republice poskytuje právní řád několik možností, se kterými se může dožadovat svého práva. Každý způsob vlastní pozitiva a negativa. Je velice důležité zhodnotit, který z daných způsobů bude pro určitou pohledávku nejvhodnější. V této kapitole je obsažena procesní fáze vymáhání. Jde o proces formalizovaný a upravený procesními předpisy. Je rozdělen na jednotlivé konání. Patří mezi ně řízení nalézací, vykonávací, insolvenční, zajišťovací a rozhodčí. Za základní jsou považovány vykonávací a nalézací řízení (Perthen, 2015, s. 35), (Winterová, 2018, s. 39), (Šilhán, 2015, s. 174).

1.7.2.1 Řízení nalézací

Nalézací řízení je zařazováno k civilnímu procesu, pomocí kterého dochází k rozhodnutí, nebo tzv. nalézání práva. Jedná se o činnosti, které vedou k zjištění nebo vytváření práva. V rámci našeho právního řádu se jedná o právní posouzení jednotlivých případů. Konání je zahajováno návrhem, který je povinen obsahovat obecné náležitosti dle §42 odst. 2 (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád). Mezi tyto náležitosti patří např. kterému soudu je návrh určený, označení účastníků, důvod žaloby, rozhodující skutečnosti, důkazné prostředky a návrh rozhodnutí (Winterová, 2015, s. 39), (Havlíček, 2014, s. 18).

Na základě nalézacího řízení je soudem vydáno autoritativní rozhodnutí. Toto rozhodnutí může být vykonáno prostřednictvím vykonávacího řízení (Winterová, 2015, s. 39).

Nalézací řízení je rozdělováno na sporné a nesporné. Sporné řízení vlastní funkci napravení porušení práva. Účastníci bývají označováni jako žalobce a žalovaný. V tomto řízení se jedná o spor o právo. Soudem je posouzena a rozhodnutím deklarována existence právní vztahu. Nesporné řízení se snaží případným sporům předejít. Účastníci jsou nazýváni navrhovatel a odpůrce (Winterová, 2015, s. 40), (Šilhán, 2015, s.179).

Žalobce je povinen podat žalobu místnímu příslušnému soudu. Jednalo by téměř vždy o okresní či obvodní soud. Pokud je žalobcem fyzická osoba, podává žalobu na příslušný okresní soud, a to v obvodě kde se nachází bydliště, nebo místo podnikání žalovaného. V případě, že se jedná o žalobu právnickou osobou, je příslušným soudem okresní soud, ve kterém obvodu má sídlo (Winterová, 2018, s. 115), (Zákon č. 99/1963 Sb.).

1.7.2.2 Řízení vykonávací podle OSŘ

Řízení vykonávací je také označováno jako exekuční řízení. S vykonávacím řízením dochází k výkonu práva i přes vůli dlužníka (Winterová, 2015, s. 40).

Konání je zahájeno návrhem, který musí obsahovat rozhodující okolnosti, tedy jakým rozhodnutím byla uložena daná povinnost, kdy se rozhodnutí stalo vykonatelným, skutečnost, že povinnost doteď nebyla splněna a také způsob provedení, kterého se oprávněný domáhá. V návrhu musejí být obsaženy označení soudu, u kterého je návrh podáván, a také identifikace účastníků konání, datum a podpis. Pokud je soudem považováno za nutné, nebo jej vyžaduje zákon, je nařízen výkon rozhodnutí bez výslechu povinného a bez jednání (Jirsa, 2014, s. 68, 69).

1.7.2.3 Exekuční řízení

Úprava exekuce se nachází v zákone č. 120/2001 Sb., exekuční řád. Dle §36 odst. 1 EŘ vystupují v exekučním konání povinný a oprávněný. Je zahojováno návrhem. Podle §37 odst. 1 EŘ je návrh podáván oprávněným (Winterová, 2018, s.63), (Zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád).

Návrh musí mít obsaženy všechny náležitosti. Jedná se o identifikaci účastníků konání, předmět konání, povinnost, která by měla být vymáhána exekuční činností. Způsob exekuce je volen exekutorem (Winterová, 2018, s. 68).

Mezi náklady exekuce může být považována odměna exekutora, náhrada výdajů, které jsou určovány paušálně či účelově, cestové výdaje nebo také náhrada na ztrátu času. Dle

§87 odst. 3 EŘ jsou náklady vynaložené na exekuci placené povinným (Zákon č. 120/2001 Sb.)

1.7.2.4 Insolvenční řízení

Jedná se o řízení před insolvenčním soudem. Předmětem insolvenčního soudu je úpadek dlužníka, případě hrozící úpadek a následné způsoby řešení. Konání je vedené dle zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (Maršíková, 2014, s. 14, 15), (Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení).

Insolvenční řízení je zahájeno podáním návrhu a dnem, kdy byl tento návrh doručen na příslušný soud. Za úkol insolvenčního řízení je považován řešení úpadku tak, aby došlo k největšímu možnému uspokojení pohledávek věřitele. Je možné řešit konkurzem, reorganizací, odložením a dalšími zvláštními způsoby, které stanovuje zákon o insolvenčním řízení (Winterová, 2018, s. 231).

1.8 Účetní hledisko pohledávek

1.8.1 Charakteristika pohledávek z účetního pohledu

V účetnictví se setkáváme s dlouhodobými a krátkodobými pohledávkami. Pohledávky jsou v rozvaze účtovány na straně aktiv. K dlouhodobým pohledávkám patří takové, které mají k okamžiku sestavení rozvahy dobu splatnosti delší než jeden rok. Z toho vyplývá, že krátkodobé pohledávky jsou splatné do jednoho roku (Březinová, 2017, s. 88).

1.8.2 Ocenění pohledávek

Oceňování patří mezi účetní metody, které jsou nástrojem ke stanovení způsobů a možností zajištění všeobecných účetních zásad (Březinová, 2017, s. 25).

Podle ZÚ (§ 24 odst. 1) jsou účetní jednotky povinny oceňovat majetek a závazky podle ustanovení zákona. ZÚ také předepisuje jejich způsoby oceňování. Oceňování probíhá buď k okamžiku uskutečnění účetního případu, nebo k okamžiku sestavení účetní závěrky (Březinová, 2017, s. 25).

V případě oceňování pohledávky k uskutečnění účetního případu je použito oceňování pomocí pořizovací ceny. Pořizovací cena se skládá z vlastní ceny pořízení majetku a

z nákladů, které souvisejí s jeho pořízením. Za dalším způsob je považováno oceňování jmenovitou (nominální) hodnotou (Březinová, 2017, s. 25, 26).

Pokud budeme pohledávky oceňovat v okamžiku sestavení účetní závěrky, tedy k rozvahovému dni, musí být všechny ceny použité pro ocenění k okamžiku uskutečnění účetního případu posouzeny. K posouzení musí docházet k okamžiku sestavení účetní závěrky (Březinová, 2017, s. 27).

1.8.3 Členění pohledávek

Pohledávky můžeme najít na třech různých místech aktiv. Jednotlivé skupiny následně dělíme podle vzniku.

- Dlouhodobé pohledávky a krátkodobé pohledávky v rámci oběžného majetku
 - a. Pohledávky z obchodních vztahů
 - b. Pohledávky – ovládaná, nebo ovládající osoba
 - c. Pohledávky – podstatný vliv
 - d. Pohledávky za společníky
 - e. Poskytnuté zálohy
 - f. Dohadné účty aktivní
 - g. Jiné pohledávky
- Dlouhodobé poskytnuté půjčky v rámci dlouhodobého finančního majetku
 - a. Zápůjčky a úvěry – ovládaná nebo ovládající osoba
 - b. Zápůjčky a úvěry – podstatný vliv
 - c. Zápůjčky a úvěry – ostatní
- Pohledávky za upsaný základní kapitál (Mařík, 2018, s. 414, 415).

1.8.4 Účtování pohledávek

Pohledávky jsou účtovány v rámci účtové třídy 3. Zde jsou evidovány krátkodobé i dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů. Jedná se zejména o pohledávky vůči odběratelům a dodavatelům z titulu poskytnutých provozních záloha reklamací a také pohledávky za eskontovanými papíry. V případě pochybných a nedobytných pohledávek lze tvořit opravné položky (Strouhal, 2020, s. 111).

1.8.5 Odpis pohledávek

Odpis pohledávek se může považovat za daňově účinný tehdy, byla-li daňově účinná tvorba položky. V následující pohledávky lze odepsat:

- pokud se jedná o pohledávku promlčenou,
- pohledávky za dlužníkem, u kterého soud zrušil konkurz z důvodu nepostačujícího majetku dlužníka. Pohledávky byla následně věřitelem přihlášena u insolvenčního řízení,
- pohledávky za dlužníkem, který se nachází v úpadku, případně mu hrozí úpadek na základě insolvenčního řízení,
- pohledávky za dlužníkem, na jehož majetek je uplatňována veřejná dražba,
- pohledávky za dlužníkem, který má majetek postižen exekucí,
- pohledávky za dlužníkem, fyzickou osobou, který zemřel. Pohledávky nelze vymáhat po dědicích,
- pohledávky za dlužníkem, právnickou osobou, která zanikla bez právního zástupce. V případě, že věřitel nebyl spojenou osobou s původním dlužníkem
- zákonné opravné položky (Strouhal, 2020, s. 112).

Dle ČÚS jsou opravné položky k pohledávkám účtovány ve skupině 39 – Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování. Jedná se o opravné položky, které snižují hodnotu majetku. Jsou používány za předpokladu, pokud se jedná o pohledávky po splatnosti. Tvorbou opravných položek jsou zvyšovány náklady, které jsou daňově uznatelných nákladem (Strouhal, 2018, s. 148), (Zákon č. 539/1992 Sb., o rezervách).

Za zákonné opravné položky jsou považovány opravné položky k nepromlčeným pohledávkám, k pohledávkám dlužníků nacházejících se v insolvenčním řízení, tzv. méně významné pohledávky do 30 000 Kč a také opravné položky k titulu ručení za celní dluh (Hnátek, 2017, s. 115).

1.9 Ekonomické hledisko pohledávek

V této části se nacházejí vysvětlené pojmy, které jsou následně používány v analytické části. Nacházejí se také v části s vlastními návrhy řešení. Finanční analýza představuje systematický rozbor dat, které jsou získané především z účetních výkazů. Zahrnuje

hodnocení firmy v minulosti, současnosti a také předpovídá budoucí finanční podmínky (Růčková, 2019, s.9).

1.9.1 Poměrové ukazatele

Pokud je potřeba provést analýzu z hlediska využitelnosti i např. z hlediska odvětvové analýzy, nejčastějším rozborovým postem jsou poměrové ukazatele. Analýza za pomoci poměrových ukazatelů vychází výhradně z údajů základních účetních výkazů. Tyto informace jsou veřejně dostupné a má k nim přístup i externí analytik (Růčková, 2019 str.56).

Poměrové ukazatele se dají členit podle různých kritérií. Podle toho, který z hlavních účetních dokladů používá ke své analýze členíme na následující skupiny:

- Ukazatele struktury majetku a kapitálu
- Ukazatele tvorby výsledku hospodaření
- Ukazatele na bázi peněžních toků (Růčková, 2019, s. 56).

Toto dělení spočívá v rozdělení podle toho na jaký, z tří hlavních, účetních dokladů se zaměřuje. První skupina, ukazatele struktury a majetku a kapitálu, je sestavována podle rozvahy. Nejčastěji jsou vztahovány k ukazatelům likvidity. Druhá skupina, ukazatele tvorby výsledku hospodaření, vycházejí z výkazu zisků a ztrát. Poslední skupina, ukazatele na bázi peněžních toků, prování analýzu pohybu finančních prostředků. Bývají součástí analýzy úvěrové způsobilosti (Růčková, 2019, s. 56).

Dalším způsobem je členění z hlediska zaměření poměrových ukazatelů. Členění je následující:

- Ukazatele likvidity
- Ukazatele rentability
- Ukazatele zadluženosti
- Ukazatele aktivity
- Ukazatele tržní hodnoty
- Ukazatele cash flow (Růčková, 2019, s. 57).

1.9.1.1 Vertikální analýza

Vertikální analýza provádí analýzu struktury zvolených ukazatelů. Zabývá se procentuálním vyjádřením struktury ekonomického ukazatele. Za základ je považována

celková suma analyzovaného ukazatele. Pokud je prováděna analýza aktiv, jako základ je použita suma aktiv (Kalouda, 2019, s. 57).

1.9.1.2 Analýza likvidity

Likvidita je vyjádření dané složky, jak rychle a bez značné ztráty hodnoty je schopná se přeměnit na peněžní hotovost. Likvidita podniku znamená vyjádření schopnosti podniku hradit své platební závazky v čas. Nedostatek likvidity může vést k tomu, že se obchodní společnost dostane do platební neschopnosti a na základě toho dojde k bankrotu. Nepříznivá však také bývá velmi vysoká likvidita, kdy dochází k neefektivnímu zhodnocování finančních prostředků (Růčková, 2019, s. 57, 58).

Rozdělení likvidity a její vzorečky pro výpočet jsou následující:

Okamžitá likvidita

$$\text{Okamžitá likvidita} = \frac{\text{Pohotové platební prostředky}}{\text{Dluhy s okamžitou splatností}}$$

Vzorec č. 1: Okamžitá likvidita

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 58)

Okamžitá likvidita bývá nazývána tzv. likviditou 1. stupně. Jedná se o nejužší vymezení likvidity. Pohotové platební prostředky můžeme ztotožnit s pojmem finanční majetek. Můžeme si pod tím představit sumu peněz na běžném účtu, či jiných účtech a také v pokladně. Jedná se také o volně obchodovatelné cenné papíry a šeky (Růčková, 2019, s. 58).

Dluhy s okamžitou splatností představují krátkodobé dluhy, které zahrnují běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci (Růčková 2019, s. 58).

Hodnoty by se měli pohybovat v intervalu 0,6 – 1,1. Podle metodiky ministerstva průmyslu by se spodní hranice měla pohybovat u hodnoty 0,2. Tato hodnota je však označována za kritickou (Růčková, 2019, s. 58).

Pohotová likvidita

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{(\text{Oběžná aktiva} - \text{Zásoby})}{\text{Krátkodobé dluhy}}$$

Vzorec č. 2: Pohotová likvidita

(Zdroj: Růčková, 2019, s.58)

Likvidita 2.stupně. Platí zde, že čítec a jmenovatel by měli být v poměru 1:1, případě 1:1,5. Mělo by se jednat o téměř stejné hodnoty. Z těchto doporučených hodnot v případě poměru 1:1 vyplývá, že podnik by byl schopen vyrovnat své závazky, aniž by bylo zapotřebí prodávat zásoby. Vyšší hodnoty ukazatele by znamenali velký objem oběžných aktiv vázaných ve formě pohotových prostředků, které by přinášeli malý nebo žádný úrok. (Růčková, 2019, s. 59)

Běžná likvidita

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Oběžná aktiva}}{\text{Krátkodobé dluhy}}$$

Vzorec č. 3: Běžná likvidita

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 58)

Tzv. likvidita 3. stupně. Ukazuje kolikrát oběžná aktiva dokáží pokrýt krátkodobé závazky. Pomocí běžné likvidity je zjišťována schopnost podniku uspokojit své věřitele, kdyby došlo k přeměnění všech oběžných aktiv na peněžní hotovost. Vyšší hodnoty ukazatele představují větší platební schopnost podniku. V případě běžné likvidity se doporučené hodnoty pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5 (Růčková, 2019, s. 59).

Pro získání objektivního náhledu je vhodné sledovat podnik v delším časovém horizontu (Růčková, 2019, s. 59).

1.9.1.3 Analýza zadluženosti

Pro analýzu finanční struktury je používána celá rada ukazatelů zadluženosti. Analýza zadluženosti porovnává položky z rozvahy. Vyjadřuje, kolik prostředků cizích zdrojů podnik používá pro financování aktiv. Mezi takové patří například ukazatel věřitelského rizika, koeficient samofinancování nebo ukazatel úrokového krytí (Růčková, 2019, s. 67, 68).

Ukazatel věřitelského rizika (Celková zadluženost)

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

Vzorec č. 4: Celková zadluženost

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 68)

U tohoto ukazatele platí, čím vyšší hodnota, tím vyšší riziko věřitelů. Věřitelé u tohoto ukazatele upřednostňují nižší hodnoty. Avšak platí, že dočasný růstu u finančně stabilního podniku může vést ke zvýšení celkové rentability vložených prostředků (Růčková, 2019, s.68).

Koeficient samofinancování

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

Vzorec č. 5: Koeficient samofinancování

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 68)

Pomocí tohoto ukazatele je vypočítáván poměr vlastního kapitálu k celkovým aktivům. Jedná se o doplňkový ukazatel k ukazateli předchozímu. Je považován za jeden z nejdůležitějších poměrových ukazatelů zadluženosti, pomocí kterých dochází k hodnocení celkové finanční situaci (Růčková, 2019, s.68).

Ukazatel úrokového krytí

$$\text{Ukazatel úrokového krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Nákladové úroky}}$$

Vzorec č. 6: Ukazatel úrokového krytí

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 68)

Při použití ukazatele úrokového krytí je zjišťováno kolikrát je zisk vyšší než úroky. Určuje velikost tzv. bezpečnostního polštáře pro věřitele. Doporučené hodnoty v zahraničí jsou trojnásobek nebo dokonce i více. Neschopnost placení úrokových plateb ze zisku může vést k blížícímu se úpadku podniku (Růčková, 2019, s. 68, 69).

Finanční páka

$$\text{Finanční páka} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Vzorec č. 7: Finanční páka

(Zdroj: Kalouda, 2019, s. 78)

Při použití analýzy finanční páky je zjišťována výhodnost zadlužování v podniku. Velká hodnota ukazatele představuje stoupání rizika věřitelů (Kalouda, 2019, s. 78, 84).

1.9.1.4 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří schopnost využití investovaných finančních prostředků a vázanost jednotlivých složek kapitálu v jednotlivých druzích aktiv a pasiv. Mezi takové ukazatele je zařazován například ukazatel obratu celkových aktiv. Pomocí kterého jsou zjišťovány poměry tržeb k celkovému vloženému kapitálu (Růčková, 2019, s. 70).

Ukazatele doby obratu pohledávek a závazků jsou důležité, když je zjišťován časový nesoulad mezi vznikem pohledávky do doby inkasa a od vzniku závazků do doby jejich splacení. Nesouladem je ovlivňována likvidita podniku (Knápková, 2017, s. 109).

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek je vypočítávána podle vzorce:

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Průměrný stav pohledávek}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Vzorec č. 8: Doba obratu pohledávek

(Zdroj: Knápková, 2017, s. 108)

Dobou obratu pohledávek je vyjádřeno období od okamžiku vzniku pohledávky do doby, než dojde k jejímu splacení. Je srovnávána s dobou splatnosti pohledávek. Čím delší doba, tím větší potřeba úvěrů (Knápková, 2017, s. 108).

Doba obratu závazků

Doba obratu závazků je vypočítávána podle vzorce:

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Krátkodobé závazky z obchodních vztahů}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Vzorec č. 9: Doba obratu závazků

(Zdroj: Růčková, 2019, s. 109)

Pomocí doby obratu závazků je vyjadřována doba od vzniku závazku do doby jeho úhrady. Ukazatel by měl dosáhnout hodnot obratu pohledávek (Knápková, 2017, s. 109).

1.10 Shrnutí teoretické části

V teoretické části byla vysvětlena problematika pohledávek z různých pohledů. Pohledávky byly vysvětleny především z právního hlediska. Součástí teoretické části je také vysvětlení pohledávek z účetního a daňového hlediska. V neposlední řadě bylo vysvětleno zajištění a utvrzení pohledávek a také vymáhání pohledávek jak mimosoudní, tak soudní cestou. Závěr je věnován problematice pohledávek z ekonomického hlediska. Získané informace a znalosti budou využity při zpracování následujících částí bakalářské práce.

2 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU (PROBLÉMU), Z PRÁVNÍHO, DAŇOVÉHO A EKONOMICKÉHO HLEDISKA

Analytická část bakalářské práce se bude zabývat analýzou zlepšení vymáhání pohledávek společnosti XXX, s r.o. Společnost si nepřeje být jmenována z důvodu citlivých informací, které jsou zpracovávány. V této části budou uvedeny základní informace o společnosti, organizační struktura a předmět podnikání. Na základě poskytnutých materiálů a informací bude zpracována analýza pohledávek za roky 2018–2020. Následně bude uvedeno i aktuální zajištění a vymáhání pohledávek společností XXX, s r.o.

2.1 Nemožnost zpracovat analýzu za rok 2020

Společnost XXX, s r. o. neposkytla účetní uzávěrku roku 2020. Odevzdání účetní uzávěrky za rok 2020 se uskutečňuje k datu 30. 6. 2021. Datum zveřejnění účetní uzávěrky následuje po datu odevzdávání bakalářské práce. Nebylo proto možné provést analýzu za rok 2020 (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

2.2 Charakteristika společnosti

Vznik společnosti se datuje k roku 2000. Byla založena dvěma zakladateli. Zabývá se stavební činností, projektováním staveb (výstavba rodinných domů a rekonstrukce obytných a průmyslových budov). V minulosti se zabývala také prodejem stavebního zboží (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Základní informace:

- Datum založení: 12. 9. 2000
- Typ podnikatele: právnická osoba
- Statistická právní forma: společnost s ručením omezeným
- Základní kapitál: 102 000 Kč
- Počet zaměstnanců: 21 (k 31. 1. 2020)
- Předmět podnikání:
 - o provádění staveb, jejich změn a odstraňování

- projektová činnost ve výstavbě výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona (rejstrik-firem.kurzy.cz) (ARES).

2.3 Organizační struktura

Statutárním orgánem společnosti jsou dva jednatele. Tato společnost k 31.1. 2021 zaměstnávala 21 zaměstnanců (Interní dokumenty XXX, s r. o. 2020).

Ve vedení společnosti se nachází dva jednatele společnosti, kteří jsou také společníky společnosti. Každý jednatel zastupuje společnost ve všech věcech samostatně. Jejich úkolem je vedení a reprezentace společnosti (Interní dokumenty XXX, s r. o. 2020).

2.4 Evidence pohledávek

Všechna podnikatelská činnost účetní jednotky je zaznamenávána do účetního programu STEREO. Pro správnost evidence pohledávek je nutné řídit se zákonem č. 563/1991 Sb. o účetnictví. Účetní jednotka eviduje pohledávky na účtu č. 311 - Pohledávky z obchodních vztahů. Jednotlivé pohledávky jsou označeny podle probíhajících zakázek, podle kterých jsou následně k daným zakázkám přiřazeny.

Účetní období je shodné s kalendářním rokem. Začátek je tedy datovaný k 1. lednu a konec k 31. prosinci (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

2.5 Uzavírání smluv

Společnost obchoduje jak s podnikateli, tak i s nepodnikateli. Obchodní vztah uzavírá na základě podepsání smlouvy o dílo. Vzorová smlouva byla sestavena advokátem a následně se přizpůsobuje požadavkům objednavatele. Pro účel této práce podnikatel poskytl vzorovou smlouvu. V této smlouvě je jednoznačně a srozumitelně definovaný předmět plnění. V rámci platného vymezení zákona musí smlouva obsahovat důležité informace, které jsou následně schváleny objednavatelem (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Smlouva obsahuje 14 článků. V úvodu smlouvy se nachází údaje jak objednavatele, tak i zhotovitele.

Ve smlouvě najdeme následující články:

1. Preambule
2. Předmět díla (co je předmětem plnění, specifikace)

3. Doba plnění
4. Splnění díla
5. Cena díla
6. Platební podmínky
7. Podmínky provádění díla
8. Staveniště, zařízení staveniště a stavební deník
9. Kontrola provádění díla
10. Záruky a reklamace
11. Místo plnění, doba splatnosti, ukončení smlouvy
12. Smluvní pokuty
13. Doložka platnosti právního jednání dle zákona o hl. m. Praze
14. Závěrečná ustanovení

(Interní dokumenty XXX, s r. o.)

2.6 Zajištění pohledávek

Součástí smlouvy o dílo jsou všeobecné podmínky věřitele. Mezi takové podmínky patří například výhrada vlastnictví. Pro zajištění pohledávky používá podnikatel možnosti stanovit zálohu ve výši 40 % dlužné částky. Dále také používá smluvní pokutu, která vyplývá se smlouvy. Její výše je určena jako 0,05 % z dlužné částky. Částka je připisována k dlužné částce za každý den ode dne nesplacení faktury po lhůtě splatnosti (E-mailová komunikace s účetní, 2020), (Interní dokumenty společnosti XXX, s r. o.).

2.7 Předcházení vzniku problémových pohledávek

V kapitole č. 1.3 už bylo řečeno, že velmi důležitou stránkou obchodování je také prověřování budoucích dlužníků. Je důležité zjistit, zda se jedná o důvěryhodné dlužníky, kteří budou schopni své závazky platit.

Společnost prověřuje své budoucí dlužníky pomocí veřejného registru ARES, kde kontroluje pouze IČO. Pak pomocí celostátního registru plátců DPH, zda je či není dlužník plátce DPH. Podnikatel se dále nezajímá, zda není konkrétní dlužník zapsán v registru dlužník (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

2.8 Opravné položky k pohledávkám

Je nám známo z kapitoly č. 1.8, že zákonné opravné položky jsou považovány za daňově uznatelný náklad. Účetní jednotka vlastní možnost snížit základ daně, který následně snižuje daňovou povinnost. U pohledávek, které jsou považované za nedobytné, nebo u kterých se nachází riziko nesplacení, jsou podnikatelem vytvářeny opravné položky k pohledávkám. Tyto opravné položky jsou tvořeny v souladu se zákonem č. 539/1992 Sb., o rezervách (Emailová komunikace s účetní, 2020).

2.9 Odpis pohledávek

Když nastane situace, kdy podnikatel předpokládá, že pohledávka nebude uspokojena, odpisuje jí do nákladů. Tvoří odpis pohledávek v souladu se ZDP, kdy se jedná o uznatelný náklad. Díky tomu si může podnikatel snížit základ daně. Odpisy účtuje na analyticky rozdělený účet č. 546, který se rozděluje na daňové účinné a neúčinné odpisy (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

2.10 Vymáhání pohledávek

Společnost XXX, s r. o. nemá uzavřenou smlouvu s žádnou pojišťovací společností, která by se zabývala pojištěním pohledávek a následným vymáháním neuhrazených pohledávek (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Pokud se jedná o prodlení s úhradou pohledávky, jsou danému dlužníkovi poslané upomínky. Tyto upomínky jsou poslané e-mailem, nebo poštou. S první upomínkou podnikatel zjišťuje, zda byla dlužníkovi faktura k uhrazení dlužné částky doručena. V případě, že dlužník na první upomínku nijak nereaguje je zaslána další, druhá upomínka. Třetí upomínkou, věřitel informuje dlužníka, že pohledávku přebírá právní zástupce společnosti, a bude řešena soudně. V minulosti věřitele nikdy nedošlo k řešení pohledávky soudní cestou (E-mailová korespondence s účetní, 2020).

V rámci mimosoudního vymáhání společnost XXX, s r. o. využívá také kromě upomínek možnosti uzavření splátkových kalendářů s dlužníkem (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

2.11 Pohledávky po termínu splatnosti

Pohledávky po splatnosti více jak 180, jejich celková výše a podíl na celkových pohledávkách jsou následně graficky znázorněny.

Tabulka č. 1: Pohledávky po termínu splatnosti

Rok	Pohledávky v Kč	Pohledávky po lhůtě splatnosti více než 180 dní v Kč	Podíl pohledávek po lhůtě splatnosti na celkových pohledávkách v %
2018	1 155 000	945 000	81,81
2019	2 048 000	1 243 000	60,69
2020	1 043 000	897 000	86

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokladů XXX, s r. o.)

Hodnota pohledávek po splatnosti více jak 180 dní v roce 2018 dosahuje výše 945 000 Kč, což představuje 81,81 % na celkových pohledávkách. Jedná se o velmi vysoké číslo. V průběhu roku 2019 sice došlo ke snížení, ale v roce 2020 tato hodnota dosahuje 897 000 Kč. Jedná o podíl ve výši 86 % na celkových pohledávkách (Interní dokumenty XXX, s r. o.).

2.12 Ekonomické aspekty

Pro lepší pochopení a následné zjištění problému či slabého místa je důležité provést finanční analýzu věřitele.

2.12.1 Vertikální analýza aktiv

Výpočtem vertikální analýzy aktiv se zjistí procentuální podíl složek nacházejících se v podniku. Výpočty budou provedeny dle kapitoly č. 1.9.1.1.

Tabulka č. 2: Horizontální analýza

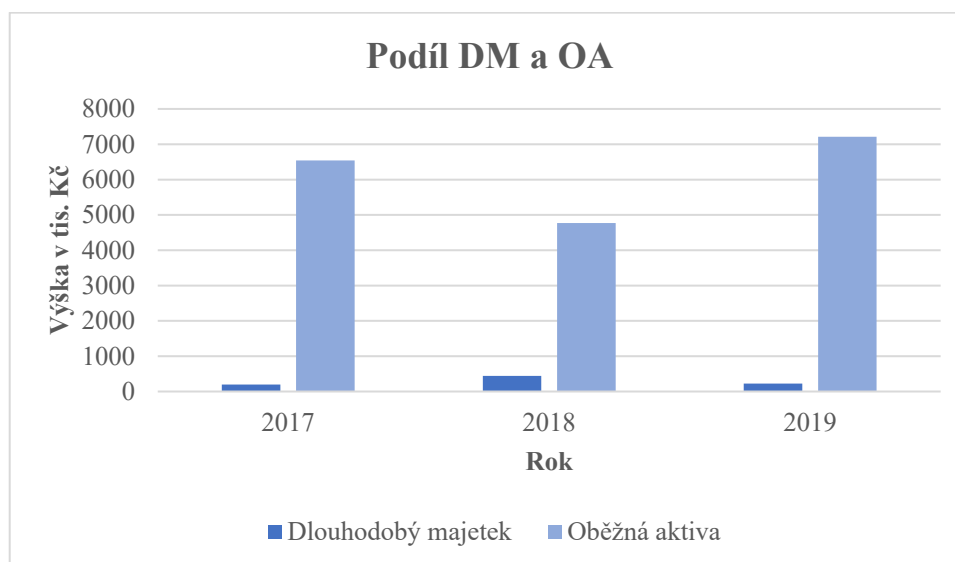
Položka	2018 v tis. Kč	%	2019 v tis. Kč	%	2020 v tis. Kč	%
AKTIVA CELKEM	6 841	100	5 331	100	7 571	100
Dlouhodobý majetek	198	2,89	440	8,25	226	2,99
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	0	0	0	0	0
Dlouhodobý hmotný majetek	198	2,89	440	8,25	226	2,99
Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Oběžná aktiva	6 543	95,63	4 771	89,5	7 212	95,25
Zásoby	2 479	36,23	676	12,68	2 951	38,98
Pohledávky	1 155	16,88	2 048	38,42	1 043	13,77
Krátkodobý finanční majetek	0	0	0	0	0	0
Peněžní prostředky	2 909	42,52	2 047	38,4	3 218	42,5
Časové rozlišení aktiv	101	1,48	120	2,25	133	1,76

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

Z výpočtů z tabulky č. 2 bylo zjištěné, že celková aktiva v roce 2019 klesla oproti roku 2018 o 1 510 tis. Kč. Bylo zjištěno, že v každém prověřovaném roce měl podnikatel vysoká oběžná aktiva. Jejich procentuální podíl na aktivech se v průběhu let pohybuje až okolo 95 %, mimo rok 2018, kdy hodnota dosahovala přibližně 90 %. Společnost vlastnila vysoké zásoby a peněžní prostředky. Z důvodu oboru, ve kterém společnost podniká, vlastní velmi vysoké zásoby, které se skládají především z materiálu potřebného pro

výrobu a stavbu. Materiál, nedokončená výroba atd. na sebe vážou poměrně vysoké peněžní prostředky. Na vysokých hodnotách oběžného majetku se podílejí také vyšší pohledávky. Ty představují na to, že společnost vlastní určité množství v čas nesplacených pohledávek (Interní dokumenty XXX, s r. o.).

V následujícím grafu je znázorněný podíl Dlouhodobého majetku a Oběžných aktiv.

Graf č. 1: Podíl Dlouhodobého majetku a Oběžných aktiv

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

2.12.2 Analýza likvidity

Pro posouzení schopnosti subjektu hradit včas své závazky vůči ostatním subjektům, je potřeba zpracovat finanční analýzu likvidity. Analýza likvidity ukáže, zda má podnikatelský subjekt dostatečný objem oběžných aktiv. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty potřebné pro výpočet likvidity. Následující výpočty jsou provedeny dle vzorců z kapitoly č. 1.9.1.2.

Tabulka č. 3: Údaje potřebné k výpočtu likvidity

Rok	2018 v Kč	2019 v Kč	2020 v Kč
Oběžná aktiva	6 543 000	4 771 000	7 212 000
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0
Zásoby	2 478 000	676000	2 951 000
Peněžní prostředky	2 909 000	2 047 000	3 218 000
Finanční majetek	0	0	0
Krátkodobé závazky	5 110 000	3 486 000	5 526 000
Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	0

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

Běžná likvidita

$$2018 = 6\,543\,000 / 5\,110\,000 = 1,280$$

$$2019 = 4\,771\,000 / 3\,486\,000 = 1,368$$

$$2020 = 7\,212\,000 / 5\,526\,000 = 1,305$$

Pohotová likvidita

$$2018 = (6\,543\,000 - 2\,478\,000) / 5\,110\,000 = 0,795$$

$$2019 = (4\,771\,000 - 676\,000) / 3\,486\,000 = 1,174$$

$$2020 = (7\,212\,000 - 2\,951\,000) / 5\,526\,000 = 0,771$$

Okamžitá (peněžní) likvidita

$$2018 = 2\,909\,000 / 5\,110\,000 = 0,569$$

$$2019 = 2\,047\,000 / 3\,486\,000 = 0,587$$

$$2020 = 3\,218\,000 / 5\,526\,000 = 0,582$$

Tabulka č. 4: Výsledné výpočty jednotlivých likvidit

Rok	Běžná likvidita	Pohotová likvidita	Okamžitá likvidita
2018	1,28	0,8	0,57
2019	1,37	1,17	0,59
2010	1,31	0,77	0,58

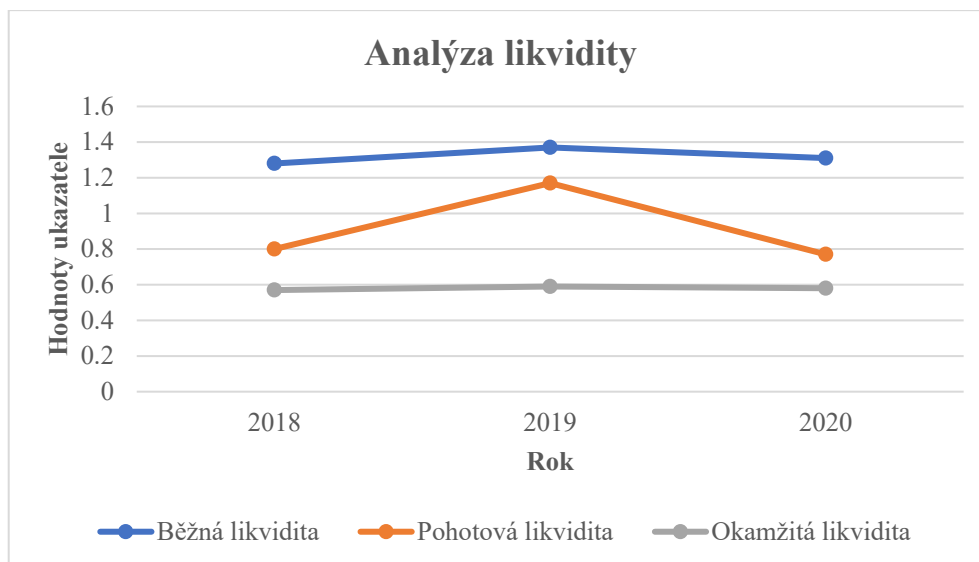
(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

Likvidita vychází poměrně nízká, protože jsou vysoké krátkodobé závazy vůči dodavatelům. Když budeme porovnávat jednotlivé likvidity, zjistíme, že pohotová likvidita je vůči běžné nižší. To je způsobeno velkými zásobami, které jsou však spojené s oborem podnikání. Okamžitá likvidita podnikatele je velice dobrá. Podnikatel je schopen platit krátkodobé závazky ze svého peněžního majetku.

Doporučené hodnoty běžné likvidity jsou 1,5 – 2,5. Nejvíce se k tomuto přibližuje rok 2019 s hodnotou 1,37. Nedosahuje však doporučených hodnot. Toto značí, že společnost má nízkou schopnost hradit krátkodobé závazky.

U pohotovosti likvidity by se hodnoty měly pohybovat mezi 1 až 1,5. V případě společnosti daným hodnotám nejvíce vyhovuje opět rok 2019 hodnotou 1,17. V ostatních letech se hodnoty pohybují mimo doporučené rozmezí. Znamená to, že by podnikatel musel případně prodat své zásoby, aby mohl splatit své krátkodobé závazky.

Poslední, okamžitá (peněžní) likvidita má své doporučené hodnoty od 0,2 až 0,5. V případě společnosti je běžná likvidita v každém roce o pár setin vyšší než doporučená hodnota. Tyto hodnoty o společnosti vypovídají, že dokáže efektivně využít finančních prostředků a je schopna splácet své krátkodobé závazky. Z analýzy však vychází, že je schopna splácet pouze z peněžních prostředků. Společnost ani v jednom roce nevlastní žádný krátkodobý finanční majetek (Interní dokumenty XXX, s r. o.).

Graf č. 2: Analýza likvidity

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

2.12.3 Analýza aktivity

Dle kapitoly č. 1.9.1.4 budou následně vypočítány ukazatele aktivity.

Doba obratu pohledávek

$$2018 = (1\,155\,000 / 10\,578\,000) \times 365 = 39,85$$

$$2019 = (2\,048\,000 / 12\,583\,000) \times 365 = 59,40$$

$$2020 = (1\,043\,000 / 6\,645\,000) \times 365 = 57,29$$

Tabulka č. 5: Údaje potřebné pro výpočet a následné výsledky výpočtu doby obratu pohledávek

Rok	Pohledávky z obchodních vztahů v Kč	Tržby v Kč	Doba obratu pohledávek ve dnech
2018	1 155 000	10 578 000	40
2019	2 048 000	12 583 000	59
2020	1 043 000	6 645 000	57

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

Podle výpočtů z tabulky můžeme vidět, že doba obratu pohledávek v průběhu let stoupala. Obvyklá doba obratu pohledávek se pohybuje okolo 30 dní. Ve všech letech bylo některé pohledávky splacené po splatnosti. V roce 2017 byla hodnota 40 dní, od doporučené hodnoty se liší pouze o 10 dní. Zároveň je to nejnižší hodnota v průběhu let. Vymáhání pohledávek bylo nejlepší ze všech zkoumaných let. Je zde tak zřejmé, že s přibývajícím odběrateli přibýval také objem pohledávek, které byly splacené až po době splatnosti a věřitel se o vymáhání pohledávek moc nezajímal, nebo měl s vymáháním větší problémy. Nejdelší doba obratu pohledávek byla v roce 2018, kdy byla až 59 dní. V roce 2019 hodnota sice klesla na 57 dní, bohužel je však stále skoro dvakrát větší než doporučená hodnota (Interní dokumenty XXX, s r. o.).

Doba obratu závazků

Z kapitoly 1.9.1.4 je známo, že doba obratu závazků nám ukazuje, jak dlouho je odkládaná platba věřitelům.

$$2018 = (543\,400 / 10\,578\,000) \times 365 = 19,75$$

$$2019 = (256\,000 / 12\,583\,000) \times 365 = 7,43$$

$$2020 = (625\,000 / 6\,645\,000) \times 365 = 34,33$$

Tabulka č. 6: Údaje potřebné k výpočtu a následné výpočty doby obratu závazků

Rok	Závazky z obchodních vztahů v Kč	Tržby v Kč	Doba obratu závazků ve dnech
2018	543 400	10 578 000	19
2019	256 000	12 583 000	7
2020	625 000	6 645 000	34

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s. r. o.)

Podle výpočtu z tabulky, kde byly pro potřeby práce použity pouze závazky z obchodních vztahů, je vidět, že v průběhu tří zpracovaných let se doby obratu závazku velmi měnila. V roce 2018 byla hodnota 19 dní, v roce 2019 se snížila na 7 dní. Avšak v roce 2020 stoupla skoro o pětinašobek předešlého roku. V letech 2018 a 2019 se podnikatel snažil splatit své závazky v co nejkratší době. V roce 2019 narostly závazky a snížily se tržby přibližně o polovinu oproti předešlému roku, a to způsobilo velký nárůst doby obratu

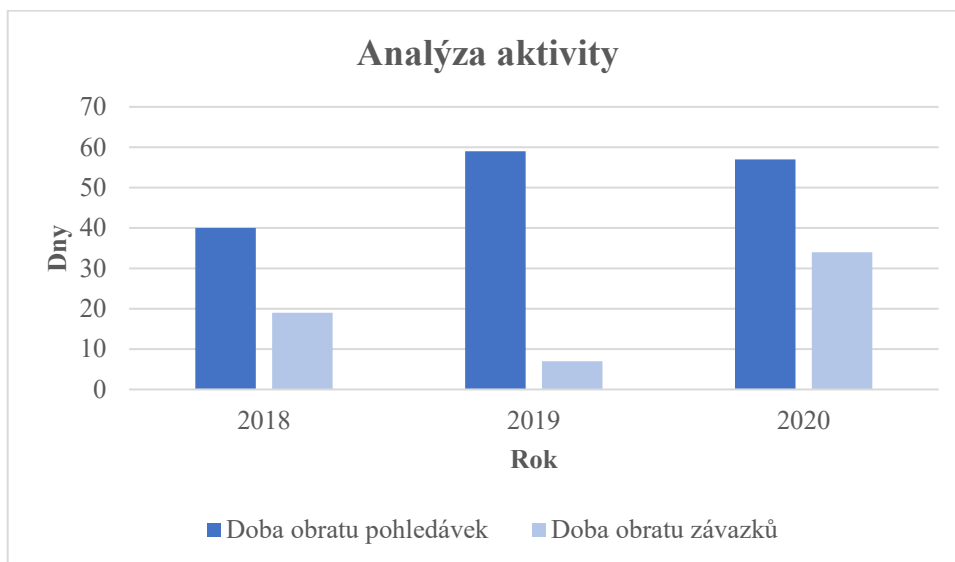
závazků. Závazky byly zvýšeny z důvodu většího nákupu materiálu, který byl potřebný pro výrobu a stavbu zakázek společnosti (Interní dokumenty XXX, s. r. o.).

Tabulka č. 7: Porovnání doby obratu pohledávek a doby obratu závazků

Rok	Doba obratu pohledávek ve dnech	Doba obratu závazků ve dnech
2018	40	19
2019	59	7
2020	57	34

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s. r. o.)

Co se týče doby obratu závazků, měla by být hodnota stejná nebo vyšší jako hodnota obratu pohledávek. To není v našem případě ani jeden rok. Ve všech letech je doba obratu závazků nižší než doba obratu pohledávek. V roce 2018 je tato hodnota dokonce až osmkrát vyšší (Vnitřní dokumenty XXX, s. r. o.). Znamená to, že se podnikatel může dostat do druhotné platební neschopnosti.

Graf č. 3: Analýza aktivity

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s. r. o.)

2.12.4 Ukazatele zadluženosti

Pomocí těchto ukazatelů zjistíme financování společnosti, ke kterému se využívá cizí kapitál. V tabulce jsou uvedeny údaje potřebné pro výpočet jednotlivých ukazatel zadluženosti.

Tabulka č. 8: Údaje potřebné pro výpočet ukazatelů zadluženosti

Rok	Cizí zdroje v Kč	Aktiva celkem v Kč	Vlastní kapitál v Kč
2018	5 110 000	6 841 000	1 723 000
2019	3 486 000	5 331 000	1 821 000
2020	5 526 000	7 571 000	1 928 000

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

Výpočet jednotlivých ukazatelů bude vypočítáván dle vzorců uvedených v kapitole 1.9.1.3.

Celková zadluženost

$$2018 = 5\,110\,000 / 6\,841\,000 = 0,746966817 \times 100 = 74,70 \%$$

$$2019 = 3\,486\,000 / 5\,331\,000 = 0,653911086 \times 100 = 65,39 \%$$

$$2020 = 5\,526\,000 / 7\,571\,000 = 0,729890371 \times 100 = 72,99 \%$$

Koeficient samofinancování

$$2018 = 1\,723\,000 / 6\,841\,000 = 0,251863762 \times 100 = 25,19 \%$$

$$2019 = 1\,821\,000 / 5\,331\,000 = 0,341586944 \times 100 = 34,16 \%$$

$$2020 = 1\,928\,000 / 7\,571\,000 = 0,254655923 \times 100 = 25,47 \%$$

Finanční páka

$$2018 = 6\,841\,000 / 1\,723\,000 = 3,970400464 = 3,97$$

$$2019 = 5\,331\,000 / 1\,821\,000 = 2,927512356 = 2,93$$

$$2020 = 7\,571\,000 / 1\,928\,000 = 3,92686722 = 3,93$$

Tabulka č. 9: Výsledky výpočtů ukazatelů zadluženosti

Rok	Celková zadluženost	Koeficient samofinancování	Finanční páka
2018	0,747	0,2519	3,97
2019	0,6539	0,3416	2,93
2020	0,7299	0,2547	3,93

(Zdroj: Vlastní zpracování interních dokumentů XXX, s r. o.)

V rámci doporučených hodnot celkové zadluženosti se nepohybuje ani jeden rok. Nejbližší k doporučovaným hodnotám 30-60 % má rok 2019, kdy celková zadluženost s 65 % mírně převyšuje doporučenou hodnotu. V letech 2018 a 2020 jsou hodny přibližně o 15 % vyšší než hodnoty doporučované.

Co se týče koeficientu samofinancování, který vyjadřuje krytí vlastním kapitálem, jeho hodnota by měla být vyšší než 50 %. Této hodnoty podnikatel nedosahuje ani v jednom roce. Z toto výsledku vyplývá, že jeho aktiva jsou kryty více cizími než vlastními zdroji.

Dalším zjištěným ukazatelem zadluženosti je finanční páka, která ukazuje kolikrát převyšuje hodnota celkového kapitálu vlastní kapitál. Ve všech letech dosahuje její hodnota více jak 1. Z výsledku vidíme, že podnikatel pomáhá vlastním zdrojům cizím kapitálem.

Podle výsledků, bylo zjištěno, že v těchto zanalyzovaných letech se podnikatel financoval více cizími zdroji.

2.13 Shrnutí analýzy problému a současné situace

S podklady a výpočty analýzy stavu problematiky pohledávek u podnikatelského subjektu za roky 2018, 2019 a 2020 byly zjištěné následující informace:

Společnost nedostatečně prověřuje své budoucí odběratele před uzavřením smlouvy. Následně, pokud nastane situace nevčasného splacení, či nesplacení pohledávek vůbec, nevěnuje dostatečnou pozornost k jejich následnému vymáhání. Při zajištění pohledávek nevyužívá vhodné instituty, které jsou k dispozici. Vymáhá je sama, či za pomoci externího právníka. Společnost by se měl zaměřit na změnu systému vymáhání a zajištění

pohledávek. Ukazatel běžné likvidity se ani v jednom roce nepohyboval v doporučených mezích. Nejvíce se přibližoval rok 2019. U pohotové likvidity je tomu stejně jako u běžné likvidity, kdy doporučeným hodnotám vyhovoval nejvíce rok 2019. V letech 2018 a 2020 se pohotová likvidita pohybovala mimo doporučené hodnoty. U okamžité likvidity bylo zjištěno, že každý rok byly zjištěné hodnoty o pár setin vyšší než hodnoty doporučené. Díky analýze aktivity, jsme zjistili, že doba obratu pohledávek je v průběhu let až několikanásobně vyšší než doba obratu závazků. Tato situace se považuje za nepříznivou kvůli tomu, že může narušit rovnováhu finanční situace společnosti, a podnik se tak může dostat do platební neschopnosti.

3 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ VČETNĚ JEJICH EKONOMICKÉHO ZHODNOCENÍ

V rámci této části bakalářské práce budou na základě provedené analýzy přeloženy způsoby zajištění a zlepšení vymáhání pohledávek. Mezi velký problém obchodní společnosti patří nedostatečná informovanost o budoucích dlužnících. Navrhuji zde možné způsoby, které napomohou vzniku problematické pohledávky předejít. Pro správný chod a růst podnikatele je velmi důležité, aby byly pohledávky uhrazeny včas.

3.1 Nedostatečné povědomí o obchodních partnerovi

Z předešlé analýzy v kapitole č. 2.7 bylo zjištěno, že velkým problémem společnosti je nedostatečné povědomí o dlužníkovi. Vzniku problematických pohledávek lze předejít výběrem vhodného dlužníka. Hodnocení dlužníka probíhá zkoumáním bonity, kdy se jedná o informace o platební schopnosti dlužníka. Tím, že nebudou vznikat obchodní vztahy s nespolehlivými dlužníky bude ovlivněna okamžitá likvidita. Včasnou úhradou pohledávky jsou zvyšovány peněžní prostředky v hotovosti nebo bankovních účtech. Věřitel je poté schopen splácet své závazky.

3.2 Informační systémy

Jak jsme se dozvěděli v kapitole analýzy č. 2.7, podnikatel k prověření odběratelů používá pouze registr ARES a registr plátce DPH (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Mezi další informační systémy, které lze využít pro získávání informací o dlužníkovi patří např. Živnostenský rejstřík, který je dostupný na stránkách <https://www.rzp.cz/>. Poskytnutí informací z rejstříku je bezplatné. Nacházejí se zde základní informace o fyzických či právnických osobách, které se věnují podnikání a vlastní, nebo vlastnili živnostenské oprávnění. V případě, že subjekt vlastnil živnostenské oprávnění, ale bylo zrušeno, je v rejstříku veden ještě 4 roky. V rejstříku se nacházejí informace jak o tuzemských osobách, ale i zahraničních osobách, které podnikají na území ČR. Do živnostenského rejstříku jsou zapisovány údaje, které souvisejí s provozováním živnosti. U jednotlivých subjektů jsou uvedeny údaje jako jméno, příjmení (název), datum narození, identifikační číslo osoby, adresa sídla, údaje o konkurzu. Dále lze nalézt údaje o jednotlivých

živnostenských oprávněních. Jedná se o předmět podnikání, datum vzniku, provozovna, odpovědný zástupce, přerušení provozování činnosti, překážky provozování živnosti (Živnostenský rejstřík).

Dalším vhodným systémem pro ověřování informací o budoucích dlužnících je Obchodní rejstřík, který je stejně jako Živnostenský rejstřík on-line systéme, a vyhledávání v něm je zdarma. Slouží pro získávání potřebných informací týkajících se podnikatelských subjektů. Na rozdíl od Živnostenského rejstříku se zde nacházejí roční uzávěrky, především pak rozvahu, výkaz zisků a ztrát a v neposlední řadě také přílohy k účetní uzávěrce. Z těchto výkazů lze za pomoci finanční analýzy zjistit povahu subjektu. S použitím výpočtů z analytické části, je snadno zjištěna například doba obratu závazků dlužníka. V systému se však nejde dohledat informace o všech existujících podnikatelských subjektech. Není jejich povinností se do OR registrovat. Nejsou také zveřejňovány všechny dokumenty. OR je dostupný na webových stránkách <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik.cz> (Obchodních rejstřík).

Záštítou dalšího možného registru je Exekutorská komora České republiky. Jedná se o Centrální evidenci exekucí. Nachází se na webové adrese <https://www.ceecr.cz/>. Nejsou zde evidovány údaje o výkonech rozhodnutí, které jsou vedeny soudy. Neobjevují se zde ani informace o exekucích, které jsou vedeny orgány státní správy a samosprávy, finančními orgány či zdravotními pojišťovny. Údaje spojené s exekucí jsou z registru vymazány 15 dní poté, co bylo exekuční řízení zcela skončeno. Vyhledávání v Centrální evidenci exekucí je zpoplatněno. Po zadání dotazu je zjištěno, zda na daný subjekt je, či není vedena exekuce. V informacích se nachází označení soudu, který exekuci nařídil, spisová značka soudu, jméno exekutorského úřadu, datum vydání usnesení, peněžitou povinnost, pravidelně splácenou částku, nepeněžitou povinnosti, podpis a označení povinný osob (Centrální evidence exekucí).

Tabulka č. 10: Ceník centrální evidence exekucí

Poplatek za Elektronický údaj	Množství poskytnutých údajů za rok
60 Kč	1 - 1 000
30 Kč	1 001 - 10 000
15 Kč	10 001 - 1 000 000
6 Kč	> 1 000 001

(Zdroj: Vlastní zpracování ceníku Centrální evidence exekucí)

Tyto informační registry umožňují velmi jednoduchý způsob prověření budoucích obchodních partnerů. Obsahují velmi důležité a cenné informace, které je důležité vědět před dalším jednáním. Díky zjištěním informacím z registrů, je věřitel schopen posoudit situaci dlužníka a může se rozhodnout, zda bude s daným podnikatelským subjektem v budoucnu spolupracovat. Pro věřitele by bylo vhodné přidat k již používaným informačním systémům i tyto navržené. Z centrálního registru exekucí zjistí, zda se dlužník nachází v exekučním řízení. Pokud by se dlužník nacházel v exekučním řízení, představovalo by to dlužníkovu neschopnost splácet své další závazky. Díky zveřejňování účetních uzávěrek v Obchodních rejstříku, je věřitel schopen za pomoci výpočtů ekonomických ukazatelů finanční analýzu podnikatelského subjektu, která by přispěla k lepšímu pochopení informací a chodu analyzovaného subjektu. Velkou výhodou většiny rejstříků je bezplatné využití. Náklady na využití informací z Centrální evidence exekucí nepředstavují vysoké náklady peněžních prostředků věřitele. Pokud jsou náklady porovnáváním s případným vymáháním pohledávky od dlužníka, který se nachází v exekučním řízení, jsou tyto náklady dle mého názoru přijatelné.

3.3 Zajištění pohledávek

Již bylo zmíněno, že dalším problémem je nedostatečná prevence proti nespolehlivým dlužníkům. K přecházení vzniku problémových pohledávek lze využít zajišťovací instrumenty. Jedná se o instrumenty, které nejsou nijak finančně náročné. Pokud jsou porovnány s náklady spojenými se soudním řízením a jeho časovou náročností, může podnikatel vhodně zajištěnou pohledávkou ušetřit cenný čas i finanční prostředky.

Vhodnou volbou zajišťovacího instrumentu ve smlouvě o dílo může podnikatel motivovat své dlužníky k včasnému splacení dlužné částky.

3.3.1 Platba záloh

V analytické části bylo zjištěno, že věřitel již platbu záloh praktikuje. Využívá je především u spoluprací s novými dlužníky. U prověřených dlužníků, se kterými nějaký obchodní vztah proběhl a nedošlo k problému s uhrazením dlužné částky není potřeba stanovení podmínky platby předem. Je však stále na místě použití vhodných typů zajištění pohledávek. Mezi takové patří například platba záloh. Věřitel si ve smlouvě stanoví procentuální velikost záloh, které jsou následně vypočítávány z ceny díla. Pro lepší zajištění pohledávek bych doporučila zvážit možnost navýšení zálohy alespoň na 50 %. V případě nesplacení dlužné částky, bude věřitel schopen uhradit alespoň některé náklady, které mu uzavřením smlouvy o dílo vznikly.

Případné využití platby záloh nepředstavuje pro věřitele vynaložení peněžních prostředků.

3.3.2 Výhrada vlastnického práva

Mezi další opatření, kterými lze předcházet problematickým pohledávkám, je výhrada vlastnického práva. Dle kapitoly č. 1.5.4 je známo, že pro věřitele představuje možnost nakládat s dílem jako vlastním. Dlužník se stane vlastníkem až po úplném zaplacení kupní ceny. z analýzy. Za pomoci analýzy bylo zjištěno, že společnost institut výhrady vlastnického práva již ve svých smlouvách o dílo využívá. Dle mého názoru se jedná o velmi efektivní zajištění pohledávky, které nevyžaduje použití peněžních prostředků. Je vhodné, aby byl tento institut byl součástí smluv o dílo věřitele i nadále.

3.3.3 Ručení

Dle mého názoru je ručení velmi důležitým zajišťovacím institutem. Ručení je vhodné používat při sjednávání smlouvy o dílo s novými dlužníky. Dle mého je vhodné využít tento institut i u stálých obchodních partnerů. Z kapitoly č. 1.5.1 je známo, že v případě nesplacení pohledávky dlužníkem je povinen splatit dlužnou částku ručitel, který je musí věřiteli podepsat ručitelské prohlášení. Navrhuji do smlouvy o dílo připsat podmínku ručení. V případě neuhrazení pohledávky do dvou měsíců po splatnosti pohledávky, uhradí

dlužnou částku ručitel dlužníka. Pro využití tohoto institutu věřitel nemusí vynaložit žádné peněžní prostředky.

3.4 Utvrzení pohledávek

V kapitole č. 1.6 bylo zjištěno, že věřitel pro utvrzení pohledávek využívá pouze smluvní pokutu. Bylo by vhodné zvážit použití dalších možných způsobů utvrzení pohledávek, díky kterým věřitel nabývá větší pravděpodobnosti splacení dlužné částky dlužníkem před lhůtou splatnosti.

3.4.1 Skonto ceny

Při použití skonta ceny se dlužníkovi od věřitele dostává sleva na celkovém plnění v závislosti na době, která uplynula od vzniku pohledávky. Dle vlastního uvážení navrhuji následující výše skonta.

Tabulka č. 11: Možnosti výše skonta ceny

Úhrada pohledávky	SKONTO
do 5 dní od vzniku pohledávky	3 % z celkového plnění
do 14 dní od vzniku pohledávky	1,5 % z celkového plnění
nad 14 dní od vzniku pohledávky do doby splatnosti	0,5 % z celkového plnění

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Výše skonta ceny byly navrženy tak, aby dlužníka inspirovaly k splacení pohledávky včas. Neměli by však způsobovat vysoké ztráty věřiteli. Pro věřitele skonto ceny představuje ztrátu peněžních prostředků. Výše mnou navržených skont nejsou vysoké tak, aby poškozovaly věřitele. Pokud by došlo k porovnání nákladů, které by byl věřitel nucen použít na případné vymáhání pohledávky jedná se stále o nižší peněžní prostředky. Využití skonta ceny se věřiteli vyplatí.

3.4.2 Uznání dluhu

Problematiku a možnosti uznání dluhu nalezneme v kapitole 1.6.2. Pro věřitele je důležité sepsání uznání dluhu. Sepsáním bude přerušena promlčená lhůta a vznikne lhůta nová, která plyne 10 let. Dle mého názoru je sepsání uznání dluhu pro věřitele výhodné. Nepředstavuje žádné vynaložení peněžních prostředků.

3.5 Vymáhání pohledávek

Pokud dojde k situaci, kdy dlužník neuhradí svůj dluh po splatnosti pohledávky, aniž by ho motivovalo zajištění této pohledávky, je věřitel nucen přistoupit k vymáhání pohledávky. Problematika vymáhání pohledávek je uvedena v kapitole 1.6. Společnost nevyužívá žádnou pomoc ze strany vymáhacích institucí. Vymáhání probíhá pouze formou zasílání upomínek. Bylo by vhodné začít spolupracovat s pojišťovací společností, která by v případě neuhrazení pohledávky, která je u této společnosti pojištěna, již vymáhala dlužnou částku sama.

Pro věřitele jsem vybrala společnost Omega Servis, s. r.o. Společnost se mimo jiné zabývá vymáháním pohledávek. Výhody využití právě této společnosti jsou následující:

- Nedochozí k účtování nákladů spojených s vymáháním pohledávek.
- Výše odměny je závislá na výši a stavu pohledávek, tj. 2 – 28 %. Splatnost odměny je po úspěšném vymožení pohledávky
- Úspěšnost vymáhání pohledávek se pohybuje mezi 80 – 90 % (Omega Servis, s. r.o.)

Tabulka č. 12: Ceník firmy Omega Servis, s. r. o.

Pohledávka	do 100 000 Kč	100 000 - 500 000 Kč	500 000 Kč a více
Odměna	4 - 8 %	3 - 25 %	2 - 20 %

(Zdroj: Ceník Omega Servis, s. r. o.)

Z výše uvedených výhod a ceníku jsem pro společnosti vybrala právě tuto společnost, která se zabývá vymáháním pohledávek. Pro věřitele představuje vynaložení určitého obnosu peněžních prostředků, avšak se nejedná o vysoké částky odměn. Pro věřitele je stále více finančně výhodnější využít možnosti nabízené společností. S úspěšností téměř 90 % má šanci vymoci od dlužníka pohledávku. Pokud dojde k úspěšnému vymožení dlužné částky, po zaplacení odměn společnosti stále zůstávají peněžní prostředky. Tyto peněžní prostředky představují vyšší výnos, kterého by v případě, že by pohledávku nebyla nevymáhána věřitel nedosáhl.

3.5.1 Vymáhání inkasní agenturou

Pokud nedochází k úspěšnému vymáhání pohledávek vlastní cestou, je vhodné využít možnosti vymáhání pomocí inkasních agentur. Jedná se o metodu, při které si věřitel musí dobře promyslet, zda jí chce využít. Metoda představuje nutnost vynaložení peněžních prostředků. V případě, že se věřitel rozhodne využít této možnosti, najde na stránkách www.aiacz.cz registr ověřených inkasních agentur. Výška poplatku závisí na výšce pohledávky, počtu dní po splatnosti. Poplatek za služby inkasní agentury se snižuje podle zajištění pohledávky. Pro zjištění přesného ceníku jednotlivých inkasních agentur je nutné tyto agentury kontaktovat.

Pro věřitele jsem vybrala inkasní agenturu SAFIN INVEST, s. r. o., u které jako jediné bylo možné vyhledat ceník, který se odvíjí od výše a od datumu splatnosti pohledávky do datumu převzetí k inkasu (<https://www.safin-invest.cz/>).

Tabulka č. 13: Ceník firmy SAFIN INVEST, s. r. o.

Výše pohledávky v Kč	Věk pohledávky v měsících				
	1 - 2	3 - 6	6 - 12	12 - 24	nad 24
Do 50 000	10%	17%	20%	23%	30%
50 000 - 100 000	9%	15%	17%	20%	28%
100 000 - 150 000	8%	12%	15%	18%	25%
150 000 - 200 000	6%	10%	13%	15%	23%
Nad 200 000	dohodou				

(Zdroj: Ceník firmy SAFIN INVEST, s. r. o. na webových stránkách <https://www.safin-invest.cz/>)

Agentura vykonává proces vymáhání za věřitele. Doporučila bych tedy tuto cestu v případě, že se věřitel chce zbavit starosti s touto problematikou. Pro věřitele je stále více finančně výhodnější investovat do inkasní agentury nějaké peněžní prostředky, než aby se o vymáhání pohledávek nezajímal vůbec.

3.5.2 Vymáhání ve zkráceném civilní řízení

Při soudním vymáhání doporučuji využít vymáhání ve zkráceném civilním řízení. Zkrácené civilní řízení je kratší a rychlejší než klasické. Další výhodou je, že se nekoná ústní jednání před soudem. Z této kapitoly také již víme, že mezi pravomocné rozhodnutí, které mohou proběhnout ve zkráceném civilním konání patří platební příkaz, elektronický

platební příkaz, evropský platební příkaz a směnkový platební příkaz. V podnikatelově případě doporučují využít možnosti zavedení platebního příkazu, případně elektronického platebního příkazu.

Při návrhu na vydání elektronického platebního příkazu stačí vyplnit údaje a podepsat elektronickým podpisem formulář, který je následně poslán soudu. Tento formulář je k nalezení na stránkách <http://portal.justice.cz/ejustice/platebni-rozkaz.html>. Jedná se o stránky justice a příslušný formulář je k nalezení v záložce e-Podatelna. Formulář je možné poslat přes datovou schránku, která proces ještě více ulehčuje a urychluje (<http://portal.justice.cz/ejustice/platebni-rozkaz.html>).

Pro vydání musí být splněny určité podmínky. Patří k nim bezchybné vyplnění formuláře a zaplacení soudního poplatku. Soud vydává příkaz na základě splnění těchto podmínek. Po obdržení příkazu má dlužník povinnosti zaplatit věřiteli pohledávku a také náklady na konání do 15 dní od doručení. Za jedinou nevýhodu se považuje využití příkazu pouze v případě, že pohledávka nepřesáhne hodnotu 1 000 000 Kč (<http://portal.justice.cz/ejustice/platebni-rozkaz.html>).

V tabulce č. 13 jsou porovnány poplatky za vydání platebního příkazu a za zahájení občanského soudního řízení.

Tabulka č. 14: Porovnání poplatků za vydání platebního příkazu a za zahájení občanského soudního řízení

Hodnota předmětu plnění	Poplatek na vydání platebního příkazu	Soudní poplatek
do 10 000 Kč (včetně)	400 Kč	10 000 Kč
10 000 Kč - 20 000 Kč	800 Kč	
nad 20 000 Kč	4%	5 % z částky
nad 40 000	4%	2 000 000 + 1 % z částky, která přesahuje 40 000 000 (tato částka se nezapočítává nad 250 000 000)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle znění zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích a zpracování dle přílohy zákona č. 549/1991 Sb.)

Tvorba elektronického podpisu

Pro tvorbu elektronického podpisu jsem vybrala webové stránky <https://legalsystems.cz/elektronicky-podpis>. Společnost nabízí tvorbu prvních 3 elektronických podpisů zdarma. Následná tvorba podpisů se pohybuje od 12 korun za podpis. Zaručený el. podpis je založen na kvalifikovaném certifikátu vydaném certifikační autoritou. Je nezfalšovatelný a slouží i pro komunikaci s úřady (<https://legalsystems.cz/elektronicky-podpis>).

3.6 Účetní, daňové a ekonomické hledisko

Z účetního a daňového hlediska dle informací z kapitoly č. 1.8 a č. 1.9, problematiku pohledávek, dle mého názoru, řeší věřitel správně. Dochází k optimalizaci daňové ztráty, pokud se jedná o daňové opravné položky a odpisy, opravné položky k pohledávkám a odpisy pohledávek. Položky jsou tvořeny na základě předpisů a zákonu k nim určených.

Z ekonomické hlediska byl díky analýze zjištěn problém s likviditou. Pouze okamžitá likvidita se nejvíce blíží k doporučeným hodnotám. Každý prověřovaný rok se o pár setin liší od doporučených hodnot. Z analýzy vyplývá problém s nízkou schopností hradit krátkodobé závazky.

Pokud u podnikatele dojde k lepšímu využití možností předcházení neuhrazení pohledávky ze strany dlužníka, doba obratu pohledávek se bude snižovat. Pro předcházení takovýchto situací je považováno za vhodné použít zmiňované možnosti uvedených v návrzích. Tyto možnosti napomáhají pravděpodobnosti splacení pohledávky před datem splatnosti. Pokud dojde k uplatňování, návrhů, dlužníci začnou platit své závazky včas. V případě, že dojde k placení pohledávek, zvýší se podnikateli peněžní prostředky, se kterými bude schopen platit své závazky a doba obratu závazku se tak sníží.

3.7 Zhodnocení návrhů podnikatelem

Návrhy byly předloženy podnikateli. Uvažuje o využití některých navrhovaných možností. Za nejvíce užitečné považuje zlepšení v oblasti ověřování informací o dlužnících před uzavřením smlouvy. Navštívil navrhované registry a představuje si jejich budoucí využití v praxi (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Spolupráce v rámci zpracování bakalářské práce, přiměla podnikatelský subjekt XXX, s r. o. ke zlepšení systému řešení problémových pohledávek. Věřitel přemýšlí nad zavedením

nebo zlepšením některých navrhovaných možností v rámci zajištění a utvrzení pohledávek. Pro předcházení situacím, kdy dojde k nesplacení pohledávky, bude před uzavřením smlouvy docházet k lepšímu vyhledávání a ověřování budoucích dlužníků v navrhovaných registrech (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Další návrhy na zlepšení řešeného problému se týkají úprav smluv. V budoucnu do smluv o dílo budou zařazeny některé z navrhovaných. Do svých smluv bude věřitelem zavedena možnost skonta ceny, pro větší motivaci dlužníků. Chce vylepšit svůj stávající způsob záloh plateb. Uvažuje i nad institutem uznání dluhu.

Věřitel uvažuje nad možností spolupráce s vymáhací agenturou. Byl zaujat právě výše navrhovanou agenturou a zvažuje s ní budoucí spolupráci (E-mailová komunikace s účetní, 2020).

Podnikateli bylo předloženo několik návrhů na zlepšení, které by pomohly s problémovými pohledávkami. Ať už se jedná o předcházení problémovým pohledávkám, tak i jejich následným vymáháním. Na základě zpětné vazby podnikatele, věřím, že některé předložené návrhy mohou v tomto problému a budou v rámci obchodní společnosti realizované.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo vypracování a předložení návrhu na zlepšení systému zajištění a vymáhání pohledávek věřitele. V první části bylo cílem vymezit a vysvětlit základní pojmy, které souvisejí s problematikou pohledávek. V této části byly vysvětleny a popsány možné způsoby zajištění a utvrzení pohledávek. Součástí je také vysvětlení způsobů vymáhání problematických pohledávek. Pohledávky byly vysvětleny i z ekonomického, daňového a účetního pohledu. V následující analytické části byly uvedené základní informace o zpracovávaném věřiteli. Byl popsán současný systém zajištění a vymáhání pohledávek v letech 2018 až 2020. Na základě zjištěných informací byla provedena a zpracována analýza. Mezi zkoumanými ukazateli se nacházejí analýza likvidity věřitele, analýza aktivita a zadluženosti. Výsledkem analýzy bylo zjištění nedostatků v oblastech likvidity doby obratu pohledávek a závazků. Z poznatků získaných při zpracování analýzy byly vytvořeny a předloženy návrhy na zlepšení systému zajištění a vymáhání pohledávek. V návrhové části byly předloženy zlepšení nynějšího systému zajištění a vymáhání pohledávek. Za jeden z nejdůležitějších kroků je považována snaha předcházení vzniku problémových pohledávek pomocí důkladného ověření budoucích dlužníků. Byly navrženy informační systémy, ve kterých jsou potřebné informace snadno dohledatelné. Dále bylo zjištěno, že velmi důležitým krokem pro předcházení vzniku problematických pohledávek je dobré zajištění a utvrzení pohledávek. Možnosti, které lze využít byly předloženy. Byly navrženy kroky v případě, že bude nutné pohledávky vymáhat. Návrhy byly předloženy věřiteli. Některé z uvedených návrhu se chystá uvést ve svém podniku.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

- ARES – *Ekonomické subjekty*[online]. Ministerstvo financí ČR [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.info.mfcr.cz/ares/areses.html.cz>
- BŘEZINOVÁ, H.,2017. *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7552-603-8.
- Centrální registr dlužníků* [online]. [cit. 2018-25-02]. Dostupné z: <http://www.centralniregistrdluzniku.cz>
- EPlatební rozkaz. Justice*[online]. Praha 2: Ministerstvo spravedlnosti [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <http://portal.justice.cz/ejustice/platebni-rozkaz.html>
- HAVLÍČEK, Karel, ed, 2014. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k ...*Praha: Havlíček Brain Team. ISBN 978-80-87109-51-9.
- HNÁTEK, Miloslav, 2017. *Daňové tipy pro společnosti s ručením omezeným*. 2. rozšířené vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-905899-5-7.
- Interní dokumenty XYZ, spol. s.r.o.
- Jak funguje registr CERD. *Centrální registr dlužníků České republiky* [online]. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.centralniregistrdluzniku.cz/jak-funguje-cerd.htm>
- JANKŮ, Martin, 2014. *Nové občanské právo v kostce: (stručný úvod)*. V Praze: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-516-9.
- JANKŮ, Martin, 2015. *Rozhodčí řízení: alternativní způsoby rozhodování sporů*. Praha: Vysoká škola finanční a správní. Eupress. ISBN 978-80-7408-111-8
- JIRSA, J. a kol. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1. 4.2014: Kniha V*. Praha: Havlíček Brain Team, 2014. ISBN 978-80-87109-50-2.
- JIRSA, J. a kol., 2014. *Občanské soudní řízení: soudcovský komentář podle stavu k 1. 4. 2014: Kniha II*. Praha: Havlíček Brain Team. ISBN 978-80-87109-46-5.
- KALOUDA, František. *Finanční řízení podniku*, 2019. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, s. r. o. ISBN 978-7380-756-6
- KINDL, Milan, 2016. *Zajištění a utvrzení dluhů*. V Praze: C.H. Beck. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-291-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-271-0563-2.

Elektronický podpis [online]. Dostupné z: <https://legalsystems.cz/elektronicky-podpis>

MARŠÍKOVÁ, Jolana, 2014. *Insolvenční řízení z pohledu dlužníka a věřitele: příručka zejména pro neprávnický*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Linde Praha. Praktická právnická příručka. ISBN 978-80-7201-939-7.

MAŘÍK, Miloš, 2018. *Metody oceňování podniku*. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-8765-38-5.

NOVOTNÝ, Petr, Monika NOVOTNÁ, Petra BUDÍKOVÁ, Jitka IVIČIČOVÁ, Kristina KEDROŇOVÁ, Ilona ŠTROSOVÁ a Monika ŠTÝSOVÁ, 2017. *Smluvní právo*. 2., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Právo pro každého (Grada). ISBN 978-80-271-0609-7

Obchodní rejstřík [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik.cz>

PELIKÁN, Martin. *Zajištění a utvrzení dluhu v praxi*, 2017. Praha: Wolters Kluwer. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-192-7.

PERTHEN, Ervín, 2015. *Správa a vymáhání pohledávek v praxi*. Praha: Wolters Kluwer. Právo prakticky. ISBN 978-80-7478-952-6.

Platební rozkaz [online]. Dostupné z <http://portal.justice.cz/ejustice/platebni-rozkaz.html>

REZŇÁKOVÁ, Mária, 2010. *Řízení platební schopnosti podniku*. Praha: Grada. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3441-5.

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Finanční řízení. ISBN 978-80-271-2028-2
SAFIN INVEST S.R.O.: *Vymáhání pohledávek a jejich inkaso* [online]. [cit. 2020-04-6]. Dostupné z: <https://www.safin-invest.cz/cenik-sluzeb/>

STROUHAL, Jiří, 2018. *Účetní souvztažnosti podnikatelských subjektů*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Účetnictví (Wolters Kluwer). ISBN 978-80-7552-991-6.

ŠILHÁN, Josef, 2015. *Základy obchodního práva pro ekonomy*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava. ISBN 978-80-248-3171-8.

ŠIMA, A.; SUK, M., 2015. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. 15., doplněné vydání. Praha : C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-663-0.

ŠIROKÝ, Jan. *Tvoříme a publikujeme odborné texty*, 2011.Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3510-5.

Účetní. *E-mailová komunikace*. XXX spol. sr.o. 2020-2021

Veřejný rejstřík a Sbírka listin[online]. Ministerstvo spravedlnosti České republiky, ©2012-2015 [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Vzorová smlouva o dílo XYZ, spol. s r.o.

WINTEROVÁ, Alena a Alena MACKOVÁ, 2018. *Civilní právo procesní*. 9.aktualizované vydání. Praha: Leges. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-298-1.

XXX spol. s r.o. Účetní uzávěrky 2018 – 2020

Zákon 549/1991 Sb.: *Nejvyšší správní soud*[online]. [cit. 2020-03-25]. Dostupné z: http://www.nssoud.cz/zakony/549_1991.pdf

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

Zákon č. 89/2012 Sb., Občanský zákoník

Zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád

Zákon č. 120/2001 Sb., o exekučním řízení

Živnostenský rejstřík[online]. [cit. 2019-11-11]. Dostupné z: <https://www.rzp.cz>

SEZNAM POUŽITÝCH VZORCŮ

Vzorec č. 1: Okamžitá likvidita.....	27
Vzorec č. 2: Pohotová likvidita	28
Vzorec č. 3: Běžná likvidita	28
Vzorec č. 4: Celková zadluženost.....	29
Vzorec č. 5: Koeficient samofinancování.....	29
Vzorec č. 6: Ukazatel úrokového krytí.....	29
Vzorec č. 7: Finanční páka	30
Vzorec č. 8: Doba obratu pohledávek	30
Vzorec č. 9: Doba obratu závazků.....	30

SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka č. 1: Pohledávky po termínu splatnosti	36
Tabulka č. 2: Horizontální analýza.....	37
Tabulka č. 3: Údaje potřebné k výpočtu likvidity	39
Tabulka č. 4: Výsledné výpočty jednotlivých likvidit.....	40
Tabulka č. 5: Údaje potřebné pro výpočet a následné výsledky výpočtu doby obratu pohledávek.....	41
Tabulka č. 6: Údaje potřebné k výpočtu a následné výpočty doby obratu závazků.....	42
Tabulka č. 7: Porovnání doby obratu pohledávek a doby obratu závazků	43
Tabulka č. 8: Údaje potřebné pro výpočet ukazatelů zadluženosti	44
Tabulka č. 9: Výsledky výpočtů ukazatelů zadluženosti.....	45
Tabulka č. 10: Ceník centrální evidence exekucí	49
Tabulka č. 11: Možnosti výše skonta ceny.....	51
Tabulka č. 12: Ceník firmy Omega Servis, s. r. o.	52
Tabulka č. 13: Ceník firmy SAFIN INVEST, s. r. o.	53
Tabulka č. 14: Porovnání poplatků za vydání platebního příkazu a za zahájení občanského soudního řízení	54

SEZNAM POUŽITÝCH GRAFŮ

Graf č. 1: Podíl Dlouhodobého majektu a Oběžných aktiv	38
Graf č. 2: Analýza likvidity.....	41
Graf č. 3: Analýza aktivity.....	43